

తృప్తిపాదుడు!!

మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లుమాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

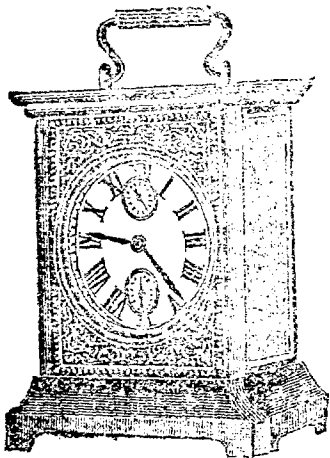
అదృశ్యం!!

కృష్ణజిల్లా ఏలూరు వెద్దలపాడులోని నా తాలూకా మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండవమేడ అడ్డాల
లీనవాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినమీదట లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500
టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతదినాన దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయున్న ప్రదేశమున్న అంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య
ప్రతికూలము. ప్రస్తుతము గొప్పయందొక్కప్పుడు, వెద్దలపాడుమొదలు ఏలూరువరకు లాటరీ కల్పించును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల వసూలయ్యే సొమ్ముగా యెంట్ల కమిషన్ జగయ్యరా ఖర్చుపాస మిగతాసొమ్ము
లాటరీ వేయునగు ఏలూరు వెంట్రల్ కో ఆఫ్ టిక్లెట్ల వ్యాంకింగ్ నుంచబడును.
4. ఈ మేడకు తనఖాలు వసూలుగాలే. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతభాగ్యలతోక్రమ
మైన దినానకా వ్రాయించుకొని రిజిస్ట్రీ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగ వ్రాసి టిక్కెట్టు 1-కి రు 5-0-0 నా
పేర మణియార్దర చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగటపాతా శుభమును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను
వారికి ఒకటిక్కెట్టు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు పంపితే జవాబు యివ్వబడును.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడనాక్కడ వాడు,

జోకర్ క్యా రేజిక్లక్

1. ఇది మేలైన సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది.
చాలకాలమువరకు కనిపించును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును.
వెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. మిక్కిలి
అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు
బాగుగా పరీక్ష చేసి పంపబడును. ధర 1-కి రు. 15-0-0
2. జర్మనీ అలారమ్ క్లెమ్ఫీసు సరియైన కాలమునుచూపును. కావ
లసినప్పుడు అలారము కొట్టును. ధర 1-కి రు. 5-8-0

వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,

పాండురోగము

Serravallo

నెట్టావల్లొ

Tonic Wine

టానిక్ వైన్

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రు 3-8-0, 3 బుడ్లు ధర రు 9-8-0.

డ్లబ్యా.ఇ. స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జులై-నెలలు, కిరీకలు, రవికలు, రజాకలు, వాజీకలు, పావన, సావానాకలుగుడ్డలు, గొడుగుడ్డలు మొదలగునవి
పురమాపిగా మేలరకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, కనుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోజా, ఆకాశరంగం, అరంజరంగం, మేళురంగం,
కాఫీరంగం, నెమలిరంగం మొదలగు రంగులలో వారివారి అర్థము మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గౌరవం: ఒకసారి అర్థయిచ్చినవారు తప్పక ఎత్తుడును మాకే అర్థయివచ్చును.

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మాకం సుబ్బారాయశెట్టి అండు బెదర్

పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55.

పట్టుమిలి వర్తకశాల, రోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

అమృతాంజనము చక్కని డబ్బితో వెల అర-10-0 లు మాత్రమే

తామర తైలము

మోహిని తైలము

కామర, పిట్ట, గడ్డికి మంచిది డబ్బి 3-కి రు 1-0-0 మాత్రమే

ఈ కులములు గల సీసా 1-కి అకాసు 0-12-0 మాత్రమే

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి రోడ్, మద్రాసు.

ERASMIC

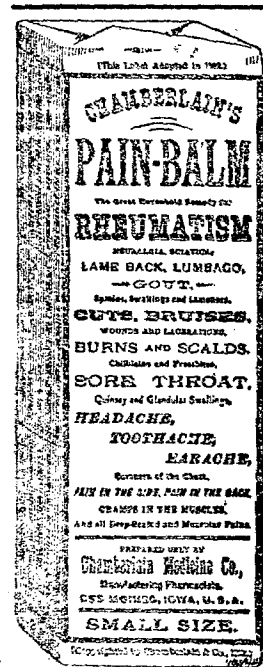
ఎరాస్మిక్ తేయాకు గులాబి సబ్బు

దేహసౌందర్యమునకు అత్యద్భుతముగ తగి
యున్నది. అందముగ నుండగోరు నారీరత్నముల
కిది యొక ఆహారము, బలము నిచ్చు మందు.
దుఃఖములను బాల్మిదోలి దేహమునకు సువాసన
నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి వర్ధిల్ల గలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!

అన్నిపాపులలో దొరకును.

(2)

చేంబర్లెనుగారి

వెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము:

నొప్పి, కాలినగాయములు,

తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,

నరుకులు, చెబ్బలు

మున్నగునవి దీనివలన

తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

దొరకును.

(1)

డయబిన్

మిక్కిలి పనికి వచ్చునది

అతిమూత్రము ఎంతకాలమునుండి యుండి
నను, ఈడయబిన్ పోగొట్టును. నేటికిని గొప్పవై
ద్యులచేతను పొగడబడుచున్నట్టియు, అనాదిప్రసిద్ధ
ముగ నీదేశమునందు దొరకుచుండెడి యమూల్య
ములైనట్టియు, స్వచ్ఛము లైనట్టియు మూలికలతో
ను, దినుసులతోను వైద్యశాస్త్రానుసారముగ చేయ
బడినది. దీనిని కొంచెముపయోగించిన మూత్ర
మునకు వెడలు పర్యాయములసంఖ్య తగ్గును.
మూత్రములోని పీపి పరిమాణమును తగ్గించును,
ఈ మందునే మరికొంతకాలము తీసికొనుచుండిన,
మంచియారోగ్యము కలుగును. సీసా రు 4-8-0.

శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్,

32కి, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్యప్రణీతము

ఆంధ్ర భాగవతము 1-కి 6-0-0

డిటో మేలు పతి 2 సంపుటములు 8-0-0

జింద్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0

అనందరంగ రాట్నందము 1-కి 1-8-0

అనంతనిఘండము 1-కి 0-14-0

అప్పకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మార్కెట్లో

కును. క్యాటలాగులు చూడగోరినాను.

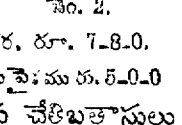
వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

302, ఎస్.కె. రోడ్, చెన్నై.

గట్టి బంగారు ఉంగరములు :

No. 2.

—

No. 232.

జత 1-కి రూ. 9-8-0
వాపస్సుచేకము రూ. 6-0-0

రాష్ట్రచెక్కిన బంగారు దుదులు జత

ನೃ ಜು ನೌ. 2.

ప్రజ్ఞా సేం 1	పుష్కరరాగమాల	ధర	రూప్య.	25-0-0	వాపసు ప్రైజము	రూప్య.	15-0-0
"	పట్టకేంపు	"	రూప్య.	30-0-0	"	రూప్య.	2-0-0
ప్రజ్ఞా సేం 2	పుష్కరరాగమాల	"	రూప్య.	40-0-0	"	రూప్య.	25-0-0
"	పట్టకేంపు	"	రూప్య.	50-0-0	"	రూప్య.	32-0-0

హీరాలాల్ అండు మోతీలాల్ పాస్చి నగలవర్తకులు, నెం 126 సాహుకారువేట, మదరాసు⁰

బసవరాజీయము
మేహరోగ ప్రకరణము

20 మాత్రముగల సీసా 1 టికి రూ 5-0-0 బావకముతో గూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును రేలువబడును.

నిరుక్షమైన కాశ్మీరియ కౌమరములకు పుట్టినిల్లు, కాన్పటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ప్రాచీనము:— (1) నెం 149 ప్రాచీనము తిరుణి కేళి. (2) 402, మింటునీటు జి టి, మద్రాసు. (3) నెం 2, బహుళోద్దు రాయవేలు. (4) ప్రాచీనము. తిరుణి.

ఎన్. రంగనాథం శెట్టి అందుబ్రదర్, ఈవినింగ్ ఐజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

మేము ఈ కేసు కు తదుపరి చూడబడుచున్నాము, కనబడిన
 ప్రతి తేదీలను చూడవలసి కాబట్టి కాయలను కాట్టి స్వామి కర్పి
 తిలిమి. నడిచినారు కనుకలగా వెంటనే త్వరస్వామి, జనార్దన్
 స్వామి, గోపాలస్వామి, సింగరస్వామి, దేవులకు తాళమేళ

వ్యక్తిగతముగా వాద్యములతో అగ్రగణ్యులవారు ఈరంగం పుట్టించుచు వేయుచు మాత్రము ఎదురుపడినను మాత్రాని

వచ్చెనువందల ఆదిమాంధ్రులకు గొప్పసంతోషముగా 31-12-22 నెల ఆదివారము యందయినను, రోజులు

మహాసభ

నాథ్యక్షము 1-గంటకు గోష్ఠి మంజరి, భవనమున గలవచ్చునామల వారము భోజనానంతరమున సమావేశమై

తును తాలూకాబోర్డు మీటింగు ఆయివును పంచమ సభ్యుని తోనేను భోజనముచేయుట చూచి, ఆనెకమంది కన్యవారు

ఒకశింధు

జనవరి 1 వ తేదీన ఆదిమాంధ్రనేపథుల కందరకును మా సమాఖ్యకుదకు, నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు తమస్వగృహ

వావిలకొలను సుబ్బరాయరచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము. - మూడవమార్పులపూజీ కానహితము, ప్రథమసంపుటము, తెల 4 లు

బమ్మెర పోతనరత్నములు: - తెల 0-14-0. ఒంటిపట్టు రఘువీరకళము 0-4-0

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునుండి శిల్పఖండునాట చీరలు తలగుడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము.

శిల్పిగ్రాఫ్ ఆడ్రెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, వీరాజు నిలుగుడు.

తెల్లకుప్పము

3 దినములలో పూర్తిగా నయమగును. కష్టమేమియు లేదు. అట్లు గుణమివ్వక పోయినచో రెండింతల డబ్బు వాపసి

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము జ్యోతివరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 తేదీన జరుగును

కడు గులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల గొంతు అత్యుత్తమముగల ప్రతివారును ప్రయత్నించుచున్నారని

రత్న పురుష లేహ

గుభివ్యాధులవలన, ఆరిసంభోగములవలన ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోననిచి బలముకలుగజేయును.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు ఈచందన కఫము లేదు. పిత్తాగ్నితో కలిసి

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రహస్యరీతి జరుగు సంఖ్యలు తెలుపవారిగా వాయుకు కట్టును రు 2/-, జీవితమంతటికైనా దీక్ష అంత

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట తుల్య చేసెన్ని గాంజినది ధర 1-10-0

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 వనపర్తిపాడి, పొంబాయి

Anhdra Tutorial College INNESPET, RAJAHMUNDARY.

Prepares Senior Intermediate candidates in Part I. Prof. V. Swaminathan, M. A., lately from Europe, is in sole charge.

తెనుగు
కాలికో బయిండు
సివిల్
ప్రాజెక్టర్ కోడ్
5 రూపాయలు
వికోర్డియా డిపో
మైసూరు, మద్రాసు.

బిరోపీయ సంఘము

సర్ మాంటేగువెబ్, స్పెన్సరుగార్ల ప్రసంగములు
సైనిక వ్యయము తగ్గించు తెట్లు?

జాంబాయ్ జనవరి 5:—బిరోపీయ సంఘమువారి యాద
రణమున నిన్న జరిగిన సభయందలి, అనధికార అయిరోపీయ
ప్రతినిధులకు సర్ మాంటేగువెబ్ గారు, స్పెన్సరుగార్ల “భారత
కాననభల కర్తవ్యమును గూర్చి” ప్రసంగించిరి. భారతకానన
సభల కర్తవ్యములందు అయిరోపీయ జాతులవారు చాల
క్రద్ధవహించవలయు ననియు, జాతివైషమ్యములు సమనీతోవు
చున్నను గుణాధిక్యముచే తమ కర్తవ్యపాధ్యాయ నిబ్బాకొన
వలసినదనియు స్పెన్సరుగార్ల ప్రసంగించిరి.

సైనిక వ్యయము తగ్గించు తెట్లు?

తరువాత 50 మాంటేగుగార్ల నిట్లుపల్లవించురి:—ప్రభు
త్వమువారు సైనికవ్యయమునకై యమితభయముకాఁచుచున్నా
రు. యుద్ధమునకు పూర్వము, రషియావారు భారతదేశముపై
దాడి పడలుదురను భీతి యున్న కాలమున సహ 20 కోట్ల
రూపాయలతో వైద్యమునందయు పోషింపఁగలిగితిమి. అంతకన్న
తగ్గు సంఖ్యగల వైద్యమును ఇప్పుడు పోషింపవలయు నని 70
లక్షల రూపాయలుకూడ చాలకయ్యును. భారతదేశ మొంట
రిక ఈవ్యయము భరింపవలయు. 5 సంవత్సరములనుండి ప్రతి
యేడాది సిక్కుల హెచ్చించి యాదాయము ఎక్కుచు
క చున్నట్లు చేయుచున్నను ప్రభుత్వమువారు
చాలభయము పోషింపచునే యున్నారు. కాననభల తగిన క్రద్ధ
వహించి కృషిగల్గినగాని యీ విషయ పరిస్థితులు మారునటుల
తోచదు. ఈవ్యయపై తన్ను నామోదించి, పెట్రోలు పెండి
వస్తువులపై సెన్సు విధించినను, ప్రస్తుత సైనిక వ్యయమునకు
తగినంత భనము చిక్కుట యసాధ్యమైనది. సైనిక సంఖ్యగాని,
దానిబలముగాని తగ్గింప నాకిచ్చలేదుగాని, వైనికల కిచ్చు
భృత్యముల కొంతవరకు తగ్గించి, వస్తువుల భరణ హెచ్చించిన
నటువది, యేబదికోట్ల రూపాయలకన్న పెక్కుడుగను సైనిక
వ్యయము కాజాలదని నానమ్మకము. కనీసము 15 లక్షల
రూపాయలేని వ్యయము తగ్గించి తీరవలయును. ప్రభుత్వము
వారు కాననభల సాలోచించి వ్యయము తగ్గించు విధానముల

సాలోచించక తప్పదు. ఇంక మిగతవిషయములనుగూర్చి నే
నంతగ చెప్పనక్కరలేదు కరాచీచేరినవారు తాము కాజీసామా
సముఖించెడి వని భయపెట్టుచు జి. వి. పీ. రైలు కాఖ (సభ
త్వపరిపాలనముక్రింద నుండవలయు ననిరి. కంపెనీవారిపారిపాల
నముక్రింద నుండవలయు నని జూబాయ్ వారుకోరినది సమంజస
ము. కార్మికులనుగూర్చి కొంత చెప్పవలసినది. కార్మికవ్యవహార
ర కానన ముండవలసినదేగాని, అందుగవ్వతహాతత్త్వ మొత్తములు
అధికముగ పోచబడినది. ప్రభుత్వమువారుకూడ కార్మికాభివృ
ద్ధి నవేక్షించియే వారికి తగిన అసహాయము చేయవచ్చును.
వారింతరపుక నోక మానకతిక వెనుదడ జేసితి.

న్యాయస్థానవార్తలు

డాక్టరుతిప్పిగారు పోలీసుఅడ్డరులను తిరస్కరించుట

డిసంబరు 10 వ తేదీన డి. బి. స్వామియ్యప్పగారి
అయ్యండలో కోకరకు డాక్టరు తిప్పిగారు ప్రాథమిక కర్మస్వా
మిగారు కాత్రిత్యాండు పండ్లపూస మొరీనాదీవికి నల్లియుండిరి.
వారు తమ మోటారుబండిని ఒకప్రక్కన నిలపక ఇతరబండ్ల
రాకపోకలకు కొంత అటంకము కలుగునట్లు నిలిపివెట్టిరి. పోలీ
సుసార్లంటు ఇందులకు అతేవించి మోటారుబండిని ఒకప్రక్కన
నిలుపవలయునని డాక్టరు తిప్పిగారిని కోరిరి. డాక్టరుగారు
అట్లుచేయక సార్లంటును దూషించుటకు ప్రారంభించిరి.
సార్లంటు హంబులునుగారు డాక్టరు తిప్పిగారిపై
కేసుకెప్పిరి. ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటుగు యల్. ఎ. కా
మెడుగారు ఈకేసు వైజును మూడవ రాజధాని మాజిస్ట్రేటు
కోర్టునకు మార్చిరి. ఈకేసు 18 వ తేదీన ఈకోర్టులో కేసు
విచారణ జరుగను.

విలేఖరులకునూచన

వారదాని లక్ష్మీనారాయణ కాత్రిగారి పద్యములు
కా. కె. రంగయ్యగారి శేఖ: ప్రకటింప జాలవలయుట చింతిలు
చున్నాము.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెట్టు.

మారకము.

హంబి రంతి మారకము	16 పెన్నె
హంబిడిమాండు డ్రాఫ్టులు	16 1/82 పెన్నె
బండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు	16 8/16 పెన్నె
హంబికోనుగోలు రేటు	15 11/82 పెన్నె
మాడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు	16 1/2 పెన్నె

కలకత్తా మార్కెట్టు

మారకము

కలకత్తా జనవరి 5 కుక్ వారము

హంబిరంతి మారకము	1 1/4 పె </td
డిమాండు బిల్లులు	1 1/4 1/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 ఋణపుత్రములు 1926	మా. 100-2
5 1/2 0/0 ఋణపుత్రములు 1928	100/4
5 0/0 " 1981	100/
5 0/0 " 1982	100/0
5 0/0 యు. పి. బాండులు 1926/41	98/8

బొంబాయి - మార్కెట్టు.

బొంబాయి, జనవరి 5 కుక్ వారము

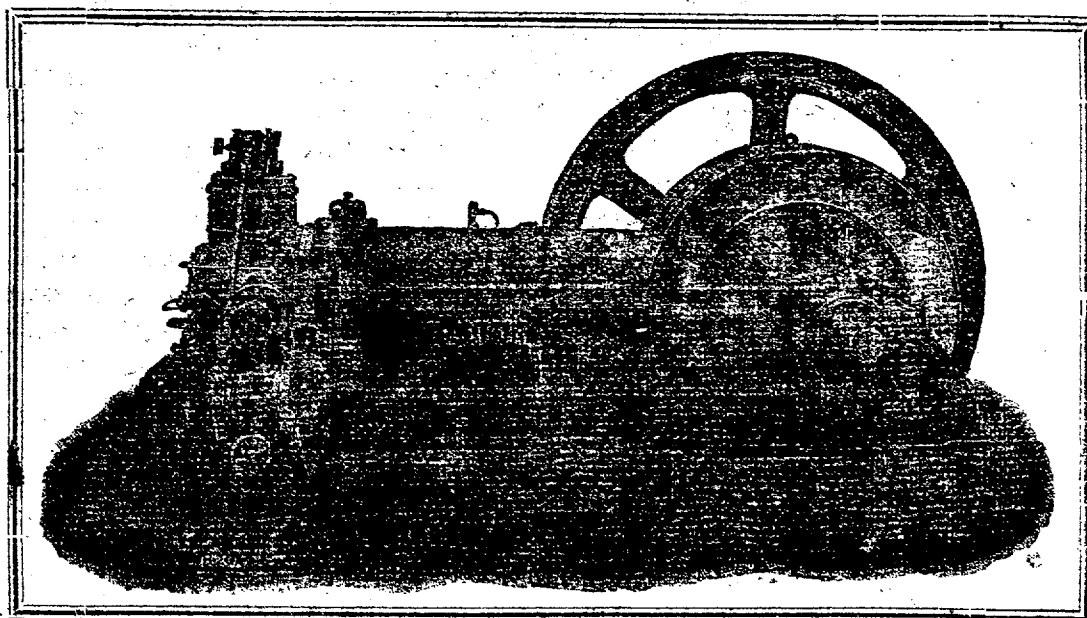
ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	26/8
రత్నణం వైసలా మింటుగోల్డు.	26/6
ముదటి రీర్యానము.	26/4
రెండవ రీర్యానము.	25/6
రత్నణం వైసలా బార్ పెండి.	82/7
మొదటి తీరుమానము	1/9
రెండవ తీరుమానము	81/4

మారకము

హంబిరంతిమారకము	1 1/4 పె
డిమాండుబిల్లు	1 1/4 1/82 పె
వి. సి. టి	1 1/4 1/16 పె
వి. సి. టి	1 1/4 3/82 పె

ర స్వ న్-హో ర స్సు బై

కో ల్డు ప్లా ట్టింగు ఆ యిల్ ఎం జి ను

ఆవిరియంత్రము, దీపము, జలము అనవసరములేదు.

ప్రస్తుతము వాడుకలో నున్నట్టియు, అమృబడుచున్నట్టియు

నూనె ఎంజిను లన్నిటిలోను మిక్కిలి చౌక యైనది.

మద్రాసు రాజధానికి ఏజంట్లు:—

M A S S E Y & Co., LTD., Engineers, Post Box 554 MADRAS.
TELEPHONE 1085.

Telegraphic Address :

MA6SEY, MADRAS.

దుందుభినామ సంస్కారం పువ్వుమాన బ|| 3, శనివారము

కోత పాటలు

[కవికొండల వేంకటాచలగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్.]

ముప్పావల కూలాస్తది-నా
యప్ప! రావె కోతలోకి కూలికడదమా!
కూకడుంటే కూడొస్తా-నాయప్ప! రావె
-కోతలోకి కూలికడదమా!

కీకట్టు ప్రాద్దులెండ-వెచ్చవెచ్చ గాయమండ
"నిమరగనిక" "నీటికెనెరు" "అమరావతి తూటికాడ"
నీళ్లదరి: పూలుపూసెను-చెలుపులోన కలువవిడిచెను! ని
కోవ్వలోన పూలు చూచుతును!-నా యప్ప! రావె!
-కోతలోకి కూలికడదమా!

కలిదినుల కలిసిగంజె-నెత్తిపాడ తెట్టుకొని
కొడవలింపు బుచ్చుకొని-చెంగుసొంపు గడ్డుకొని
తోడివాండ గూడుకొని-కోతలోకి కూలికడదమా-
నాయప్పరావె!-కోతలోకి కూలికడదమా!

చిన్న చిన్న మంచుబాటలు-నన్ను కరి ముట్టుమీద
మూపురిల్లి శేపురాలెను-మొన్న బట్టిన గాలివాన
మనిగిట్టి చూచుచున్నా-నిన్ను మొన్న వేసికట్టి
కొండగాలి కారిపోయెను! నీ-పాగనితోటి చెప్పుకుండ
కోతలోకి కూలికడదమా!-నాయప్ప! రావె!
-కోతలోకి కూలికడదమా!

వెంటలోన అమ్మగారి-చచ్చుకడముల పేరు
తోంగిచూడవంగికోతమా-గాజులలియవనలమాతమా!
శేలపాడపు పండవేళమా-కోసికట్టి కొడవలికి
మట్టువెన్న చుట్టబెట్టి-బుజుమువైని ముదమునుంచి
మచ్చువెన్న కొనియాడ-మళ్లగట్ట మల్లినత్తమా
కాలిమట్టు ఘుల్లువన-సంజపాగ మ: చునాడు
ఏటియొద్దెంటికోతమా! నీ-యొప్పుకాడయూరువాడ!
కోతలోకి కూలికడదమా!-నాయప్ప! రావె!
-కోతలోకి కూలికడదమా!

మాతృభాష

(దేశరాజు రామదాసుగారు)

ఉ. తిత్తనాన్న కన్నచటి తిత్తనక్కరకన్న పెండియన్
దియ్యవలేనె కన్న నీట తిత్తనదెయ్యది పెండియన్లం
బెయ్యది బొక్కన్న కన్ననీరము కన్నను గాడ్లకన్న మీ?
నెయ్యమాదియ్యమాన్ దెలియనేర్చున దీని వదిలవేడెదన్.
చ. నిజమది మాతృభాష నానీప్రదగ్ధము కన్నతీయై
ప్రజలకం బట్టుకొమ్మయి పాలకు విన్నబలంబుచున్న
ర్యజనమాదంబును రాత్రీస ఘులంబు: గూర్చుకొన్
స్వకన్యప్రొక్తమాట నిడభావయు న యదుమాతృభాషయన్.
మాలిని విడిచిబ్రదుకయ్యన్ బ్రేమతోడ బెంచుమాన్
విడిచిబ్రదుకయ్యన్ కృత్యన్ జన్మభూమిన్
విడిచిబ్రదుక నానీ స్వీయభాషామృతంబున్
కడయడ బడు గొయన్ భిన్నదామాగమాడ్కిన్
చ. జనము గొండనె-దుగు సంకపంధక మాతృభాష నే
జనమునొంట భూమియ: వద్యుని యెడలయంచునాత్మలో
గానకొని దేశనీర తనకుండగుదండంబు జేయగండెదన్
మరి సంతకగ్రామస్థితయ మాయక శేఖరమున్ ధరించుదన్
ఆ. నవంబింబి 1905 ను మానాభిమానంబు
నను తిను బుద్ధి బలవనవుడు
కృ-వలంబి (అం-కటవలంబి)
రావుబహద్రుడు కలి-మలాట.

తాళవత్తము

అచంట సూర్యనారాయణరాజు గారు
నీ. తాళవత్తంబు (వాదకు వాదకులైన స్వల్పితాత్రు
విలతి విస్మృతికన్ను తీతిపురాణములు పుక్కిటిపురాణములగు
రాజులందరిని గాధరారు మనక! భారతగ్రంథంబు పేరుమాత్రమే
నిట్లు కావ్యకలంధులో గానరావు. నాటకభాణములో నాశ
నంబును జెందు శతకంబులన్నియు సరసిపోవు!
దేశచారిత్ర మేమియు దెలియకుండు!
విద్య పోదు య గాంధేవు వేళనైన!
ననెడు వాక్యమునక భాగ మునుగాదె!
"తాటియాకు నేనీ: పేలు కలంధ వళమె!!
తాళవత్త గ్రంథకలంబు వెల్లుడువేళ జహంబు స్వల్ప
లెల్ల బయటబడియె! ధర్మవేదంత వైద్యజ్యోతిషజ్ఞాన వివిధ
తాత్రంబులు వెల్లడినె! నక్క కావ్యపురాణ నాటకభాణ
ప్రబంధములో ముఖ సభ్యమునొందె! శతకేతిహాసాది శతవిధ
గ్రంథములో విశ్వవంశయంక స్పష్టవేనె నివ్వ!!
దమ్మ పాత్రములో సాగముగా వచ్చెగాని!
కొండకల్లి బావస్థులకలె గొలు నీటు!
కడగాని దేశక యొక్క టియే లేదు!
తోంటి భాషామట్టంబు తొలగిపోయె!!
నీ. తాటాకు వైదిక బరంబులు తన భాషాక్రయములు జరి
గిన కాలమందు! న్యాయస్థలంబుల యంకె యంతక లేదు (ప్రజ
లకం బోలేరు పాదభితి! న్యాయవాదుల వాద:తోడ బని
లేదు న్యాయమొందగ భక్త్యయములేదు! ధంమిచ్చి సాక్షుల
గొనగ నక్కటలేదు రచ్చ కెక్కటలో గౌరవము కాదు!!
కారణం జేమి? యొక నాల్కగంటపు మొన!
యావం దెగగోసి (వానె సిరాతీరంబు!
రెండు నాల్కలంబై (వాయుమందు కలంబు!
వ్యాజ్యముల సంఖ్య యందుచే నధికమవును!!

భాషాభివృద్ధియన నేమి?

(గాడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మగారు)
దేశకాలముల ననుసరించి ప్రకృతిలోక బ్రతికమున్న భి
వృద్ధియో క్షయమా పొందుచున్నదికా. భాషకు నట్టి వృద్ధి
క్షయములున్నవియో ఉన్నవో నట్టిది వృద్ధి యనెట్లు? ఏ
వృద్ధుడు తీయ మనవలసినవృద్ధు? అను ప్రశ్నలు భాషాభి
వృద్ధి కందరకు దోచక మానవు. భాషకు వృద్ధియనక
సలుపురు సలవిధముల కలంచుచున్నాడు. కొందరు భాషాభి
వృద్ధియన గంభీర ఎక్కువకడకు వృద్ధి యనచున్నాడు.
వటి కొంద తాభాష వాడుకొను జనసంఖ్య పెరిగినవో నట్టి
వృద్ధియని తలంచుచున్నాడు. ఇక గొండటియెగాదు
భాషకు దేశలసిన వ్యాకరణము భాషన్న విభులిరింబ బడు
టయే యభివృద్ధి యనకొనుచున్నాడు. కొందరు మాత్ర
మా భాషాభివృద్ధి నేమి? భాషాభివృద్ధియే. వృద్ధి క్షయములకు
నివాసమున యెంచుచున్నాడు. ఇదిగది సమంజసము? జన
యాగ్రధభాషకు మునుపే కలచాగంధంబుల సంస్కృతము
నుండి ప్రాప్యమునుండి కన్నడమునుండి యరవమునుండి
ఇంక ననేక భాషల నుండి - తండ్రితోకండ
ములుగా- నవములు కల్గుచుకొనో కల్గుచుకొనో దేశ్యముల
కంటె నెక్కుచునుండుటకై కవిప్రదయన్నవి. అదియెం
గాక కేవల సన్నిహిత సంబంధముచే సంస్కృతయంతయు మన
తెనుగు గ్రంథ్యములు లలింపినంత మూలమున సాంధ్యమై
నిగిలుటకు సాలభ్యములగుటచే నా భాషలో గల నమస్త
సదములు నానివాని వివిధార్థములతో నవీరము దిగి వచ్చు
ధరా నమస్త్రమున కట్లా టిటు సమస్తము కలిసికట్టు అగౌర
మొనర్చుచున్నవి. ఇంక బడముల యభివృద్ధియే వృద్ధియన్న
వో నొకడు నన్ని భాషలు నిండులో గలుపుచును? కావున

బడముల యభివృద్ధియే యభివృద్ధియనట సంపదించుగను
వృక్షముగను గనంబుచున్నది పోసిండు. భాషను నాడుకొను
వారల సంఖ్యయే యభివృద్ధి యనకొన్నను నయ్యదియు
భాషావిధుల పనిగాక కేవలము రా కేవల యధ్యయము
యెన్నో రాజ్యములు మనము నాడుచుంచి మన యింగ్లీషువారి
వలెనే మనమును మన భాషయే రాజభాషగ నొచ్చి యక్కడి
భాషల యాపుమాత్ర యెట్లించి: నట్టిది సాగ గలదు. ఈ కావ్య
ము కలలోనై: మనము నిర్వహించుకాలచని వేరుగ విగంధక
రతేదు కదా! పోసిండు వ్యాకరణాల విభులికరము వృద్ధి
కావేరదా యన్నవో గొంతకలకు పట్టె నున్నయెన్నుది. కాని
యొక నెయ్యదియో కొంతపట్టె కనబడుచున్నా. కావున
భాషాభివృద్ధి యననేమి యను ప్రశ్నకు మామం ది. ఇంక గా
దంతర్లామై: విజ్ఞాన పరిమితయే (పథ: పథ: మగా
గ్రహించుట మేలని తోచుచున్నది. అయిన నీ: జ్ఞానముగ
నట్టిదియో కూడ విమర్శించువలసివచ్చెడి. జ్ఞానముగా
వేదాంతయే యర్థము నిరూపించిన దాకేకలగా దీని: ప్రకృతి
యందు గల విషయముల గుటి చిన తెలియయే మని చెప్పవలెను.
ఈ విజ్ఞానము సూర్య మానవభాటి స్వప్నాదినుండయు బ్రకృతిం
చి ప్రయత్నించి యుట్టికొను నేకరియకొని వచ్చుచున్నది.
అది సర్వతోముఖముగ నున్నది. మాతృముగ జూచిన నీ: జ్ఞా
నము వేదాంతుల బ్రహ్మతత్వమువలె సామ్యతావ్యాపకము సర్వ
కేత్రవంతమై సమగ్రమై యనాద్యనంతమై యున్నదన్ను బాలి
యున్నది. మానవభాటి యిది సుపాదించుకొనుటలో విశేషశ్రమ
మొర్చి తరతరములు కెన్నులాడుకొని వాదోదవాదములు
జరిగించుకొని తేల్చికొని తయారొనర్చుకొన్న మహానిధియే ఈ
విజ్ఞానము. ఒక దేశములో- నొక భాషలో- నొక కాలమున-నొక
పరిసర- ననుసరించి యేకవిధముగ విజ్ఞానము దొలుకుచు
వచ్చి-ది. ఇట్లంద అనేకవిధముల వేరేక సహజయందు ములనండి
దొలుకుచున్నవని యీ విజ్ఞానము స గ్రహించుకొని క్షణ విద్య
కందింకల భాషామతల్లియగు తల్లియే నిర్వచుచును భాషాభి
వృద్ధి చెప్పవలెను. విద్య నిట్టి విజ్ఞానముతో ముంచి తేల్చుకొని
తల్లి వృద్ధి. తోడి వారలతో దొట్టు పాడు పడ కల ని
వచ్చును. అహో! ఈ విజ్ఞాన మెన్ని విధముల ప్రకాశించుచు
న్నది. నరమంబు, ధర్మమంబు, నీతియంబు, తత్వయని
యొ, తగ్గవనియొ వేయనెల పంపూరములుననియొ బ్ర
పంచకమనియొ, నందుల మహాకర్మలయొ నా వహాకర్మల
విజ్ఞానభాషలనియొ నిట్లెన్నో విధముల వేడి ప్య మా
నమై దిగ్యతేజస్సుతో ప్రకాశించుచున్నది అహో! యిది యొకరి
సాక్షుకాదు. యొక జాతిమాత్రమే గర్వింపవలసిందికాదు. ఇది
యొక దేశమునకుభవయోగ్యమై యొక దేశమునకు అనభవంబ
మాత్రు లేకపోదు. భగవత్స్పృహలో గల ప్రతిమానపుడు నననెల,
ప్రతిప్రాణియు హయగ న్నెచ్చగా దనకుకలసినంత యనుభవం
ప గలిగినంత ప్రాణయొన్నంత ప్రాణి యనుందిందగిన సౌల
భ్యమొందియున్నది!! ఇటు సర్వజ్ఞానాధామైన విజ్ఞానము
మన యొంధ్ర భాష లోని కెంత వజ్ర వచ్చినది?
అని ప్రశ్నించుకొన్నవో యే మి యా తే నే కట కటా!
వేదములు - వేదాం గములు - స్వల్పములు - తాత్ర
ములు - వినియును దెలుచుచునే విదికావలసినను మనమున్న
వృద్ధియన దేశభాషకడకు బరువెల్లరినెదేశవాసానియొ పురా
ణములైన బూర్గినున్నవా; లేవు లేవు. ఇంతటితో విజ్ఞానము
పూర్తియైనదా? ఏది భౌతిక తాత్రములేవి రసాయనతాత్ర
మేది? గణిత తాత్ర మేమి? మేమి? మేమి? మేమి? మేమి?
సూర్యకాని భూగోళము మాత్రుకాని తేజస్వినోకేంద్రమై
నను మన తెలుచుచున్నదా? ఎన్నుచుని యెన్ను విమర్శించును.
మొత్తముమీద నటు సంస్కృతమానాన్ను విజ్ఞానముల ఇన్ని
నాల్గు సహవాసమొనర్చును మన తెలుసునెంటిందెగాదు ఇటు
నాంబాది భాషలలో గల ప్రాకృతికాత్రీయ విజ్ఞాన మిన్ని
నాల్గు వారి సౌలకలోనున్నను మన తెలుగు గర్వింపించు
కొనలేక పోయి-ది-ఎటువచ్చినను ఎన్ని యొమునుండి శ్రమ
పడి పూర్వము సంస్కృతభాషాభి మానుల యభివృద్ధియో
ధములకెట్లో తిప్పించుకొనినను నివృత్తి యొగ్గభాష వ్యామో
నముల నమోహనాత్రములకెట్లో తిప్పించుకొని వ్రేల్చె
లెక్కింప దగిన పురాణములు బరువెల్లరి బంధముతో
ప్రాతలూడుచున్న ప్రబంధములు అమ్మకాటముల యాధారమున
నకరెంచిన కొన్నిదినములు కొన్ని నాటకములు కొన్ని చిలరు
మార్గమే మన తెలుగు భాష సుపాదించుకొనవలసింది. తెలుగు

తిక్కన సోమయాజి కాలము

(గానె వరసింగరావు గారు)

తిక్కన సోమయాజిగారి కాలము నిర్ణయించుటకు ముఖ్యముగా ఆంధ్రముల మూడుగలవు. అతఁడెవరి యాస్థానమునందును పనిచేసెనో యా పనిని నిర్ణయించుట. అతఁడెవరిని నిర్ణయించునో యా పనిని నిర్ణయించుట. అతఁడెవరిని నిర్ణయించునో యా పనిని నిర్ణయించుట.

ఇందు పెండవటి మనుషునితో సంబంధించియుండుట బట్టి యానది కాలనిర్ణయమునందు సాయముచేయును. కాకతిరుద్రగణపతి దేవునిపట్ల తిక్కనశిష్యుని కావ్యములు చెప్పబడిన మూడవవయముగూడ ముఖ్యమైనదియగును.

కాకతి గణపతి దేవుని కాలమును గురించి విచారణ చేయుట కలయును. ఈ కాలమున నుద్భవించిన కవిత్వము ప్రాచుర్యమును పొందెను. క్రీ. శ. 1523 న బడిగగొంపాచలమహేంద్రుని కవిత్వము విడిచిపెట్టబడి 1525 వరకు రాజ్యము చేసినందున ప్రాచుర్యము కల్గియున్నది. ఇతఁడు 76 సంవత్సరములు రాజ్యపాలనము చేసినది చెప్పి లవలన దెలియుచున్నది. ఈ 76 సం॥ లోని 56వ సం॥ కాలమున, ఇతని కిల్లితిల్లియగు రుద్రమదేవి కొంతకాలమును రాజ్యము చేసినది కొంత ప్రాచుర్యము కల్గియున్నది. ఇది యే సరియైనదే, క్రీ. శ. 1249 సం॥ నుండి రాజ్యమునకు వచ్చినట్లుగాను. ఈ రుద్రమరాజ్యము చేయుచుండిన కాలమున నీదేశమునకు వచ్చిన మార్కొ పోలోయను యాత్రీకడే మిత్ర చుట్టొయిన తరువాత రాజ్యమునకు వచ్చినది చెప్పెను. గాని కొందరు ప్రాచీనకారు లిది విశ్వాపార్థము గా దనిరి గాని సరేక యాత్రీకు డాకాము తెలుగువారిలన వినిన దానిని దన గ్రంథమున ప్రాసరించుటచేసెను వీరిమాటలు విశ్వాపార్థము లని తోచును. ఇదిగాక యితఁడ స్వప్నకాలమున నీమే రాజకుమారికి యన్నమాట మారి రాజభార్యయని ప్రజలు చెప్పటమును విడిచిపెట్టి గొప్పముల యందున్న వంకటాచలములలో నీ రుద్రమభర్త పుట్టెను. అతడు 12 సం॥ లు రాజ్యముచేసినట్లు గూడ నున్నది. ఈయత మిరికా సనముల వంకటాచలములందు లేకపోయినను వైయంకటమునబట్టి విశ్వనాథుడేయని. అందుచేత కాకతిరుద్రగణపతి మరణ తర్ఫీరును క్రీ. శ. 1287 అగును. ఇతఁడు 76 సం॥ లు రాజ్య పరిపాలనము చేసెనని కొన్ని చరిత్రలు చెప్పుచున్నవి. అందువల్ల నీతడు క్రీ. శ. 1162 న రాజ్యమునకు వచ్చియుండవలెను. ఈ నిర్ణయ మిదివఱకు తెలిసిన కాసనములకు విరుద్ధమని చెప్పవచ్చును. క్రీ. శ. 1160 న రాజ్యము చేయుచున్నదిగిరి ప్రభువు మనాదేవుని కాలము నానాధ్రులు తమ రాజ్యపరిపాలన సమయమందొక స్త్రీని నియమించిరిని వారిచరిత్రమున దెలిసిన దానికిని మనము నిర్ణయించిన క్రీ. శ. 1247 మొదలు 1288 వరకు గల కాలమునకును విరోధములేదు. క్రీ. శ. 1210 ని యాదవరాజ్య మేలుమండెనట్టియు మనాదేవునితో యుద్ధము నెట్టియు సింగనగణపతితో యుద్ధముచేసెనని యున్నది. దానికి మన నిర్ణయము క్రీ. శ. 1162-1287 వరకు గల కాలమునకును విరోధములేదు. ఇతయేగాక క్రీ. శ. 1191 సం॥ న జేపగిరి రాజగు శైత్రపాడుడు బ్రహ్మగణపతియగు రుద్రుని జయించెనని యున్నది. గణపతిని కారాగారమున కినిచేసె రాజుచేసే నని యున్నది. ఇందలి రుద్రుడు గణపతి పెండవటియనియు నాతని కమ్మని కొడుకగు గణపతిని చెరసాలయందుంచెననియు నట్టి గణపతిని జేపగిరి రాజగు శైత్రపాడుడు విడిపించెననియు గొందరి భావించుచున్నారు. కాని యిందు విశేష నిర్ణయములు గానించుచు, రుద్రుని యుగంకర మతని కమ్మడు మనాదేవుడు రాజ్యముచేసెట్లు తెలియుచున్నది. వాని తదనంతరము రుద్రగణపతి రాజ్యమునకు వచ్చెనని నూడె తెలియుచున్నది.

మొన్న మొలకలెత్తిన కొందరి భావభిమానమున గొంచెముగా సంస్కృతాంగములుగల కొన్ని జ్ఞానము పరమార్థింపగడగిరి కాని యంతఃకరణము జరిగినది చాలదనట నిర్వివాదాకము.

కావున భావభివృద్ధి యనుటతోడనే ప్రబంధములు తులించినను నాటకముల వర్ణనతోడను నవలల వాగలతోడను నిఘంటు సరములకును వ్యాకరణపు వరదలకును ఛందోబంధములకును మూలమే పూరింపబడినవో విజ్ఞానమున ముప్పాఠ గజాలదు భృగూశ్రుములు, తిక్కాశ్రుములు, తిక్కాశ్రుములు బొత్తములు, అగోళము, జీగము, క్రొత్త భౌతిక సాహసాది సమస్త శ్రుములు ఇట్టికే మానవజాతి నంతటయొక్క జ్ఞానములను సంతృప్తిగా పని భావ యభివృద్ధి పొందినది యది సార్వజనులకు గాని యాస్థానికమున గా నెరుదు. ఇట్లుంటే గాకాశ్రుములను వర్ణనములు నాయభిప్రాయముకాదు. కావ్య ప్రయత్నముతో నట్టి మనాదేవునియొక్క భావభావ సత్వ రముగ ప్రాంతింపబడెనని నాయభిప్రాయము. భావభివృద్ధి యెప్పుడుకాని మనము కాదనాలము. ఆంధ్రభావభిమాన తెల్లరు నీ సరమార్థ మూహించుట గాక!

ఇదిగాక రుద్రగణపతి జేపగిరి రాజుల నోడించెట్లు తెలియుచున్నది. ఇందుచే నీయంతయు రాజ్యముల వాటిని యుద్ధము జరుగుచున్నట్లుల స్పష్టమగుచున్నది. ఇదిగాక బడిగగొంపాచల విజృంభణవారు రుద్రగణపతియే కావచ్చును. తరువాత కాలమున జేపగిరిరాజుల నితడు జయించె ననిన దానికి సరిపడును. ముఖ్యముగా యాదవరాజులను గురించి చెప్పితిని. ఇటులనే యితరుల కాసనములకు గూడ నీకాలము వివర్ధముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఈ విచారణవల్ల తెలిసిన గణపతిదేవుడు క్రీ. శ. 1162-1287 వరకును రాజ్యముచేసెనని.

అతఁడ బంధువులను నాయములు ప్రాంతములను జెచ్చటను గానరావు. గాని కాలమురాజు పర్యవేక్షణలలో పట్టవారు నిగూర్చి కొంత తెలియుచున్నది. కల్పాటిలోకి ప్రధానపురుషుడును కల్పపు చాళుక్యుల సాయమునుగల సేనారాజునకు మంత్రియగు బ్రహ్మన్న కల్పపు చాళుక్యురాజుని కాలన సోమేశ్వరుడు తన రాజ్యమును తిరిగి సంపాదించుకొనుటకై నాతనికి విక్రీతి సహాయముచేసివాడని చెప్పబడి కాసనము క్రీ. శ. 1182 న నున్నట్లు, తెలియుచున్నది ఈ బ్రహ్మన్న సోదరుడగు పద్మనాభుడు మనుషునితో యుద్ధమునకు వచ్చియుండ అద్ద తిక్కన యారణముననినాతడయ్యెను. కావున తిక్కనకా క్రియయైన మనుషునియొక్క క్రీ. శ. 1182 నకు జరిపిన సంగర్భములందు రాజ్యము చేయుచుండవలెను. ఇది జమని చెప్పటకొక యాధారమున్నది. తిక్కన జనపాలుడు కాల సోమేశ్వరు నోడించెననియు పుష్పకేశరాజును జయించెననియు నిర్ణయనోతర రామాయణమున తిక్కన సోమయాజి చెప్పియున్నాడు. ఈ పుష్పకేశరాజు క్రీ. శ. 1168 రాజ్యము చేయుచున్నట్లు తెలియుచుండుటచే తిక్కన పాలనగూడ నా సమయముననే యుండవలెను. కర్ణాట సోమేశ్వరుని కిది తిక్కనపాలన కను జరిగిన యుద్ధములలో బ్రహ్మన్నకును తిక్కన పుష్పకేశుల ముఠా కలుపించెననుటకు సందియముండదు. కాబట్టి యాదవ దీర్ఘకొనుటకై బ్రహ్మన్న సోదరుడగు పద్మన్న మనుమ రాజుయై యుద్ధమునకు వచ్చియుండును. ఇదిగాక మనుషునితో గంధుసాహితీని జయించెనని నిర్ణయనోతర రామాయణముననున్నది. ఈగంధుసాహితీని దండనాయకుడు కాకతి గణపతి క్రీ. శ. 1162 న రాజ్యమునకు వచ్చెను. కాబట్టి మనుషునితో యా సమయకాలమునం దుండవలెను గాని క్రీ. శ. 1257-1260 వరకును న్న కాలమున నుండవలెను. ఆకాలమున గూడ నొక మనుషుని యొడిచి నుండవలెనని యాతడు తిక్కన సోమయాజి కాశ్రయమైన మనుషునిది కాకాలము. ఈ కాశ్రయముబట్టి తిక్కన సోమయాజిగారి మరణమునుగూర్చి యా చాటాపు నిజమే యయి యుండవచ్చును.

క. అంబర రవి శశి కాకాబంబులు చనగాళయుక్తిభాద్ర పదపు మాసంబునం బరమణి విజయ బసదగు తిక్కయజ్ఞ బ్రహ్మముజేరెను.

అనగా క్రీ. శ. 1120 కాలము క్రీ. శ. 1120 కాలమున తిక్కన సోమయాజిగారు స్వర్ణప్రాపులయిరి. ఇందలి శశి సంవత్సరము యుగసంవత్సరమైన కాళయుక్తిసంవత్సరమునకు సరిపడును. అందుచే వీరిని నిజమని గ్రహింపవచ్చును. సోమయాజిగారు 76 వ సం॥ లు జీవించిరి వీరేశలింగముగారు ప్రాసరియ్యారు. అందుచే తిక్కన క్రీ. శ. 1120 ని జన్మించి యుండవలెను.

జన్మముగూర్చి యొకపద్యమున్నదనియు దాని యభిప్రాయముబట్టి క్రీ. శ. 1042 కార్యం సంవత్సర ఫాల్గున బంగంకుజవారము సోమయాజిగారి జన్మదినమని వీరేశలింగముగారి కవి జీవితములలోనున్నది. ఆయభిప్రాయమునందలి శశివత్సర యుగవత్సరములకుగాని తిథివారములకుగాని పరస్పరవిరోధము లేదు గనుక అది పూర్వోక్త విచారణలన తేలిక యంశమునకు విరోధిగాదు గనుకను దీని సభిషేపమే బలవత్తర ప్రమాణములు దొరకొనుటకును సోమయాజిగారు క్రీ. శ. 1042 కార్యం ఫాల్గున బ 10 నాడు జన్మించిరి మన మూహించవచ్చును.

నవలలు

(రావు వేంకట రావుగారు)

నవలవిధానము చాల చమత్కారమైనది. సాంఘిక, నైతిక, పాఠశా, చారిత్రికాపరాధ పరిశోధనాంశములతో నులభ్యతెలిసి స్వేచ్ఛక ఆత్మార్థకల్పనాచమత్కృతి విజ్ఞాన విశేషముల కల్పించెననుట, విశేషవర్ణనతో మార్గము సూచకర నాగాంధీయముగ కథాభావము వాతకులను దోలెలో నూగునట్లుజేసి భవిష్యత్కథకాంత గలిగించి త్వరితగతి కథారములకును తీసిక నవలలు లును.

16-17 శతాబ్దము లెట్లు ప్రబంధముగలుగు ప్రభావిత హిందూ అట్లే మనమున్న నీ యుగవదన శతాబ్దము నవలలు మని ప్రకటి నొందుచున్నది. కవిత్వమున దిగు వింశి నూరనూరున కథాభావమున నీయంత విధానము గోచరించుచున్నది మనమరచినను పూర్వదర్శనము కీర్తిశుభ్రులైన రావు బహుదూర్ కరుణకారి వీరేశలింగంబలవలనవారు. అప్పుడినుండి యు భావభివృద్ధియు నవలారచనకు గడంగిరి. అయ్యది పాత

కులకును, భావభిమానమును మురువీరకథలై గౌరవింక బడుచున్నందున కల్పితములును, చరిత్రసంగ్రహములును, కన్నడాంగలంగాదిభావల కనువాద మున్నవియు. దేశమునందెల్లవల వ్యాపించుచున్నవి. భావనీయ జేయబూనుకొనిన గ్రంథములుగూడ నవలసారస్వతమునకే మెచ్చి బహుమానులనిచ్చి ప్రోత్సహించుచున్నవి. నవలారచన కొంతవరకు భావ ప్రచురమునకు దోడ్పడినది యొక్కొక తప్పుడు. చక్కగ మృదుమధురముగ తెలితొ కథన రచనా పటిష్టలగు వ్రాయన కాగ్రుడు బయలుదేరుటకు నవలలే ముఖ్యకారణములు. కాని రానురాను "తొడముదిరి యూగురిల్లియెన విధమున నిరర్థకములగు నవలలు యెత్తెదలి శోచనీయవర్ధన బొందుచున్నవనట నిత్యము ఒక నవల కింకావల యనుకరింపబడును నొకే విధముగ, ప్రాపంచి విషయావృత్తుడును, నూయవేషధారియు నగు యొక విరాగిని వివర్ణించుటచే విచారాంబుధిలో ముంచి విశేషాలాపనా నిమగ్నుడగు జేయుటయో, లేక అశ్వాధురమును అందగాడు నగు పాంధుని దూరాదాగమన శ్రమగంజిని శివదబిందువులవలన మెరుపించి దొంగలచేతనో, శత్రువులచేతనో పట్టించుటయో లేక కత్తుల యుగిసింపులు, కరములు ఖండింపబడిన వారి కఠోర్ధ్వముచే మిన్నుముట్టుచుండిన రజరంగమునో పన్ని ప్రదర్శించెదరు. మరొకందరు పక్షులు కిలకలారాము లానర్చుచుండ - వలయవనని రాకకు మెచ్చి ప్రకాశితముగ పి కాదులకు బోవు సమయమున అల్లివిల్లిగ నల్ల కొనిన పూపొదరింకనో, మరుగుజ్జుగ పెరిగినతేమవిగున్నకడనో అవివాహితయు, అనన్యసామాన్యరూపవతియు నగు నొక కాంతాలరావను కామజ్య పీడితురాలిగు కేసి తద్దాస్యపశువు నార్థమై నూతన కమ్యుతుడును, నూనూగు మిసాలవాడు నగు ఆజానపాహు నొకనిని యంటగట్టి ముద్దుల గడచివలతోడను, విగళగళలతోడను ముట్టెక్కించి యెడలు తెలియకు మన్నుకీడల జెల్లి చదువరుల కసహ్యతను, కనుమ్రు జంపజేయుచుండిరి. కథాకన్నువును మార్చితేమో చూడెన్న కూన్యమై యొకేభక్తి గనబడును. కథాభాగమున నన్యముమును, ఆప్రస్తుతములు, అపంగతిములు నగు విషయములచే వెంపుజేసి అనవసరపాత్రల నన్యోన్య వివర్ధములగు సంభాషణలనికొడిచి నవల విధానమును విశిష్ట జేయుచుండిరి. తెలు తెల్లములు భావలారించుటలోకొక కారణమును, నూతనరచయితల యభిప్రాయమునై యున్నదని గ్రహించి భావగోచరమును చెరచి వ్యాకరణమును మెకవేయుచుండిరి. ఇక అపరాధ పరిశోధనకథాకథా వివిధమార్గములను జూడక మనస్సు సాధ్యంబులగు న్యములను పరిశోధనచే జేయించి వివరింక భావమును కలిగించుచున్నది. ప్రారంభమున కేవల సంవత్సరము తప్పదు. కథను జదువుటకు ప్రారంభించినంతనే దోహదకర్తవ్యో నిర్దోషు లెవ్వరో మనమే నిర్ణయింపగలము. గంభీరార్థముగానరారు. రసపోషణము కూన్యము. భావనావిలాసమునకు చిత్రకావ్యదర్శనమున చేయు కలంపుతో, అనుచితములును, అసంబద్ధములు నగు అసస్యలను పాత్రల కాలోపించి లోకవివర్ధములగు ప్రకటనలను చేయుచుండిరి. ఇట్టి నవలలన ప్రయోజనమెద్ది? గ్రంథకర్తలకును ప్రకాశకులకును గౌరవము లేకుండుటయేగాక వారు కలంచి నట్లు భావభివృద్ధియగుట మాని విశాళమును బొందుచున్నదనుట నిశ్చయము. ఆంగ్లేయులు తమ భావలలోని నవలలు భావభివృద్ధి కెంతయో తోడ్పడుచున్నదని వ్రాకుచున్నాడు. సాగ్రులు యొక్క నవలలను జదివిన గొన్ని విషయములును, భారై న్ను దేశము యొక్క నవలలను పఠించిన మరొకొన్ని సంగతులును తెలుసుకొనుట కనుక యొక దాని కొకటి సంబంధిత నూతనపరిశోధనలచే గ్రాంతిగ్రాంత విధానముల బ్రకటింపుచున్నది. అట్లే బకించుచును, దత్తు మొదలగు సంఘమోయులు నిపుణులచే రచించిన గ్రంథముల ద్వితీయములై యున్నవి. కంఠభావనానుండి ఆంధ్రీకరింపబడిన గ్రంథములే కొంతవరకు పక్కతి గావించుచున్నవి. కాని మూల గ్రంథమునకు భిన్నముగ విభిన్నములు చేయదలచి చెరచుచుండిరి. ఈమధ్య కొందరిట్టి గ్రంథములనే బహుమాన జరితీతులకరణములుగా నిర్ణయించుచుండిరి. పుస్తకపాఠకుడై స్వగృహముననే ప్రశ్నలకు తరముల నీయవచ్చును. పుస్తకమును గొనినవాడే అధ్యయనము నుండ వచ్చునట. ఇట్టి గ్రంథములకు నను జరితీతులనను బాలురు కాలమును, ధనమును వచ్చించుట తిక్కన కిరలాభి మేదియులేదు. భావభిమానులగు సోదరులారా? వివాహభావనీకు నందనములు ప్రాప్తికే వ్యవహారము - కథాభావనో జరిగించి ప్రకటింపుట దానుకై గ్రంథములు బయల్పెదరి గలవ.

డా. న. వేంకట రావు

ఆధునికాంధ్ర కవులు

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము గారు

ఈయన సరసవచన రచనా కవిత్వా ప్రవీణుడు. ఈయన కవిత్వము గద్యమునందెంత ప్రాధాన్యమై ధారావాహినిగా వ్రాయుచున్నాడో, అంతే పాద్యమునందును ఉపన్యాసభాగ్యమునందును గూడ సంతోషభావమున మై యున్నాడని ధారా సంయుక్తమై మృదువుగా పదవిజృంభించి పీఠులకై విరాజిల్లుచుండు. ఆంధ్రదేశమున నవలరచనా ప్రాళ ప్రవృత్తియందు వడసిన వారలలో నీయన ప్రధానుడై వినితీకెక్కను. బహుమానమందేగాక చదువరులకు నవలలను చదువుటయందాసక్తి కలిగించిన వారలలో ప్రథమదీక్షణయే యని ప్రతిభ గాంచెను. నాటకాదులను గూడ నవలల ఫక్కిని ములభ్యమైన పాత్రోచితముగ రచించి నాటకములకు భిరుచి కలిగించి యాంధ్రదేశనాటకాలయందంతట నత్యంతోత్సాహమున బ్రవృత్తికై బ్రోత్సాహమును కలిగించిన వేసిన ముద్రపడి డీక్షణయే. ఈయన నాటకాదులన్నియు సాధారణముగా 1889 సంవత్సరమునండి 1890 సంవత్సరములో వ్రాసినవై యున్నవి. ఈయన భాషాసేవ యందెంత యభిలాషియో సుఖసంస్కరణమునందు గూడ సంతోషభరితముగా వ్రాసెను. ఈయన ప్రథమసారి భాద్రపద బహుళ చతుర్దశినాడు 1887 నెవై బరు 26 వ తేదీన జనన మొందెను. వీరి నివాసస్థలము కృష్ణాజిల్లామండల భీమకామములో వీరవాడగ్రామము. బ్రాహ్మణులు. భూవతి తమ్మన యొక్క సుతి తమ్మున కిచ్చివేసెను. వీరిది మాదిరిగ నీతియు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వము. ఆరాధనదీక్షణయే. తండ్రి వెంకటసుతులుగారు తల్లి వెంకటమ్మమ్మగారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి. సంతానము లేదు. తమ్ముడు కృష్ణమూర్తిగారు. ఈయన కద్దరు మేన కొడుకులు కలరు. వారిరువురు భర్తలు మరణించి నీయనకద్దనే యుండిరి. ఇందు పెద్ద యామెను తెలుగునందు మిగుల పండితురాలుగ నొనర్చిరి. ఈమెకు నేడేండ్లబిడ్డ కలదు. రెండవ యామెకు మువ్వలు బిడ్డలు కలరు. వీరిల్లరు నీయనకద్దనే యుండిరి. సంస్కృతాంధ్రపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ పురాణవంశ మల్లయ్యకాశ్రియగారు వీరి మేనమామయ్య విద్యాగురువైనవాడ నుండిరి. ఈయన వీరవాడవరకు ప్రభుత్వమువారి లోపరు నొకడనీ పాఠశాలలో చెన్నాప్రగడ లక్ష్మీనరసింహుగారి యుపాధ్యాయత్వమున 1878 సంవత్సరమునండి 1881 సంవత్సరమువరకు విద్యాభివృద్ధి గావించి, తరువాత నరసాపురమునందలి యొక్క పాఠశాలలో 1889 సంవత్సరములో ప్రవేశించి 1888 సంవత్సరములో-అనగా 2 సంవత్సరములలో అక్షర ఫోన్ లోపరుపాఠశాలను పూర్ణముగా ముగించి రాజమండ్రిలో ప్రభుత్వమువారి కళాశాలయందు 1889 సంవత్సరములో ప్రవేశించి 1887 సంవత్సరములో ప్రథమ పరీక్షయందు కృతార్థుడై, విశ్వవిద్యాలయమునండి 1894 సంవత్సరమువరకు ఉపాధ్యాయత్వము వహించి 1894 సంవత్సరము జూలై నెలలో బ్రయినింగులో ప్రవేశించి 1895 సంవత్సరమున పాఠ్యము ఆ సంవత్సరముననే ముగిపర్వతి లోపరు నొకడనీ పాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయముగా బ్రవేశించి 1898 సంవత్సరమువరకు వహించిరి. యీయన యుపాధ్యాయత్వపదవిని దుండునపుడు చరిత్రసంబంధముగ నులు లేదీయి ఈయన మేధాశక్తి సంపన్నత కల్గి ముఖ్యములై యుండి కావలసివచ్చినందు బాగుర కెంతయేని యుపయోగకరముగ నుండుటయేగాక లోకులకు కూడ మిగుల సహకారము నిఘంటువుకులే పరిగణించబడుచుండి యున్నట్లు ముద్రపడినది. 1878 సంవత్సరమున ఈయన డి. కే. పోలవరం జమిన్ దారు గారును సుభయ్యులు కలసి సరస్వతియనుమాసపుత్రికను రాజమండ్రియందు నెలకొల్పి అందు ఆలస్యందరి మొదలగు వారలగురించి వ్యాపారలేగాక సౌందర్య లీలక యను ననను ప్రయోగించిరి. 1899 సంవత్సరములోనే శ్రీ జమిన్ దారుగారిలో కొన్ని కాలములలో విడిపోయి యాపరస్థితియననే హిందూ లోపరు నొకడనీ పాఠశాల నొకదానిని స్థాపించి అందులోనే చరిత్రోపాధ్యాయముగా 1907 సంవత్సరమువరకు వహించి తమమేధాశక్తి విశేషముచేత మిగుల మెచ్చుకొనెను. 1911 సంవత్సరమునండి యానోగ్యమున దృష్టి సంహించుట కారణించి 1905 సంవత్సరమున వూరిగా తిరిగిపోయెను. అయినను తమ బుద్ధి బలవిశేషమున వారిగ్రంథరాయలు క కల్పించుచుండి (ఆంధ్రమేలక) అను పేరు వ్రాసెను. యీయన రావుబహద్దరు కలి వీరేశలింగం పంతులుగారికి ప్రయమితము.

ఈయన స్థాపించిన యాపాఠశాలయే 1907 సంవత్సరమున శ్రీ పంతులుగారి వశము చేయ నడవడియే పాఠశాలనీ నమాజము కరవున వీరేశలింగము మొన్నగా అను పేరిట నడిపెనట. కృత్తిగాంచుచున్నాడని. 1906 సంవత్సరమున వనోరతు యను మాసపుత్రికను స్థాపించి 1909 సంవత్సరమువరకు నడపి ముగిసెను. 1916 సంవత్సరమునండి 1917 సంవత్సరమువరకు నడపి విడిచి ఇందు ముద్రపడినందు నుచిత్రమలను జీవితములను చిత్రాకరములకు కథలును నవలలు నాటకాదులు ప్రకటించుచుండిరి. 1908 సంవత్సరములో ము. తురకాల నొక దానిని స్థాపించి, 1910 సంవత్సరములో వేళమాల యను వారపుత్రికను స్థాపించి 1919 సంవత్సరమువరకు నడపి, ఇందు చాన్సలర్ యను చాన్సలర్ పూరికమైన ప్రవాసములు చదువరులకు మిగుల వినిదమును కలిగించుచుండెడివి. సంఘసంస్కరణ రాజకీయాది విషయములు కూడ నిర్వహించునైతిని బ్రాయబడుచుండెడివి. 1914 సంవత్సరములో పంచమలోపరు నొకడనీ పాఠశాలను స్థాపించిరి. ఇది యాంధ్రదేశపు పాఠశాలలన్నిటికంటె విద్యాభివృద్ధియందు ప్రధానమైదిగా ప్రసిద్ధికెక్కెను. దీనికి శ్రీ పితాపురం నుచారానాథుల కొంత ధనసహాయ మొనరించిరి. ఈయన 1922 సంవత్సరమువరకు కరీంనగర్ లో అస్సలకరేత గూడూరు రామచంద్రరావుగారి జాతీయవాదులు కలవచేయబడెను. శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి చి.తామణి నవల బహుమానములలో నీయనరచించిన రామచంద్రజయము 1894 సంవత్సరములోను "హేమలత" 1896 సంవత్సరములో (అనాలోపరము) 1897 సంవత్సరము ప్రాథమిక బహుమానము బడసెను. వీరు రచించిన గ్రంథముల వివరము శ్రీ గురుజననము నాటకము 1889 సంవత్సరము, కీచక భధ్ర 1889 సంవత్సరము నాటకము 1890 సంవత్సరము మిగిలించి. (1892 సంవత్సరము ప్రాథమిక పరిణయము 1889 సంవత్సరము గయోపాఖ్యానం (1889 సంవత్సరము, పారిజాతా శమం 1890 సంవత్సరము మే జూన్ నెలలో చతురచంద్రహాసము 1909 ఆరంభము మనోరమపుత్రికలో 1919 లో ముగింపు ప్రసన్నయాదవము 1909 సంవత్సరము పారశ్రీపరిణయము 1901 సంవత్సరము హేమలత 1896 సౌందర్యలీలక రెండు భాగములు 1898 అనాలోపరము 1897 రామచంద్రజయము 1894 చుచిత్రమలను జీవితములు మూడుభాగములు 1906 వరకు మనోరమపుత్రికలో వినిదములు మూడుభాగములున్న కర్పూరమంజరి మొదటి భాగమును రాజరాజ కథాశ్రీ రెండు భాగములున్న ప్రథమ గోదావరి మండలభధ్ర 1898 సంవత్సరము. 1918 గణపతి రెండు భాగములు 1916 సంవత్సరము గోంత మనోరమయందు ప్రకటితము మధాకరశృంగారము. 1916 కిద్దాళ చరిత్రము 1916 రాజరత్నము 1916 ఈయన యిష్టమందుండు (డికెన్స్) నోవెలలందీది. గురుగోవిందు 1909 నుంచి 1919 వరకు పూర్తి. హాక్ చరిత్రము 1909 నుంచి 1919 వరకు పూర్తి. సీమ గురువుల చరిత్రలు నానక్ మొదలుకొని గురుగోవిందువరకు వ్రాసిరి కర్పూరమంజరి 1908 సంవత్సరము 1909 సంవత్సరమునందు పూర్తి. హాన్సలర్ వేళమాలలో 1910 నుంచి 1919 సంవత్సరము వ్రాసెను. వాణియంజరి 1910 సంవత్సరము ప్రాంతము 1914 సంవత్సరము ముగింపు. కృష్ణదేవి 1910 ప్రారంభము 1914 ముగింపు. భారతభామంజరి ముగింపు 1910 ప్రాంతము 1914 ముగింపు. ఒక కిరీమృగ భననంజరి వ్రాసెను. రఘుపతి చరిత్రము. 1917 సంవత్సరము ప్రారంభము. (1919) రామకృష్ణ 1920 వ్రాసి 1922 లో ప్రకటించెను. బెంజమిన ప్రాంట్ 1916 కృష్ణవాసవత్త 1916 మధ్యకవ్యాయోగము 1916 మొదలగు భాగములకు గ్రంథములను వ్రాసి ప్రకటించిరి. ఈయన ఆంధ్రదేశమున బహుముఖులందుండిన 1887 సంవత్సరము కర్పూరము నుచారాజ్ఞికి జరిగిన మొదటి జూరీకి మాత్రము కొన్ని పద్యములు రచించి ప్రకటించిరి. తరువాత 1888 సంవత్సరము వారి యుపాధ్యాయులు శ్రీ పాఠశాల వేదం వెంటవలం పంతులుగారు రాజమండ్రి విడిచి వెళ్లినపుడు వారి విద్యార్థులతో పాటు బహిరంగభాగమును పంతులుగా యెడ కృష్ణా మాత్రమై చదివిన పద్యములై ప్రాంధము. యీయన ప్రథమ గోదావరిమండలభధ్రయందు చదివిన పద్యములు వేటివరకు రాజకీయపద్యములను కొన్ని కొన్ని చోట వ్రాసి క్రొడీరించుటబట్టి వీరి విద్యుక్త సంకల్పి సంకల్పకర్మము కలవానామ ర్థమును వెల్లడియగుచున్నది. వీరియే వీరి గ్రంథములందు పాత్రోచితమైన సంభాషణలు స్వభావములను వ్యంగ్యాదులైనవిలో మిగుల సాంఘిక నవలకరింపబడియుండుటబట్టి వేటి నాటకాదులు శ్రీ పితాపురం మిగుల ప్రసిద్ధిమై ప్రవర్తన యొక్కములై విభాగిగాంచుచున్నది. వీరి గ్రంథములను

కృష్ణ దేవ రాయలు మాతృద్రోహియా? జనరత్నదయకుంటె దుర్బాధా?

(జనముంచి సీతారామస్వామిగారు)
ఆంధ్రపాద్యులారా, పండితులారా, కవిత్వములారా, విద్యులారా, శ్రీ ప్రకృతిలకు సమాధాన మొంగుకొనిన రాధ్యులారా కంఠజలం కలదు. ఏల యందురా? డిసెంబరునెల 17, 18 తేదీలను చిత్రాడలో జరిగిన ఆంధ్రభాగ్యోధక మహామండలి పంచమ వార్షికోత్సవ సందర్భమున శ్రీ ఉమర్ అలీసా కవిగారు మనుచరిత్రనుగూర్చి యుపన్యాసించుచు - నందులోని కొన్ని పద్యములు చదివి, "కృష్ణదేవరాయలు మాతృద్రోహి. ఆంధ్రదేశమున కతడు చేసినంత యపరాధము మరెవ్వరైనా చేయలేదు. రాజులు జనరత్న దయకుంటె దుర్బాధుడు. జనరత్న వాలా వాగు మాతృలను మించు దారుణ మాతృ లానరించి. సాపి. అతని నాంధ్రులందఱు నేల గొరవించుచున్నావో తెలియదు. అతడేమాత్రపు గౌరవముతోను చేర్చుకొనదగిన వాడుకాదు" అని గొంతెత్తి స్పష్టముగా, సాహసముతో బలికిరి. ఆ వాక్యములు సరళి బాంబులు పడినట్లు నెఱుగు. "ఏమి, యీవిధ రీతియే!" అని సభ్యులు గుసగుసలు వోవడోద్విరి గొంతలు పండితులు తమకు మే అలీసా కవిగారి వాగ్దోషి కడదడి తడభి ప్రాజములను ఖండించడలచిరి. కాని ఆనందము ప్రకటించుకొనిన సమయమున భీష్మకర్ణ ప్రవర్తనకు గురైన యను సంతాపముచే వాగ్దోష మొనరింప బూసరైరి. అలీసా గారి యుపన్యాసము 18 వ తేదీన ప్రాంతకాలమున నైనది. వారు వ్రాసిన ముగించిన పీఠ్యుల శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వేంకటకాశ్రియ గారి ప్రాథమిక ప్రాథమికముగూర్చి ముద్రితమున శ్రీకృష్ణ దేవరాయల యాంధ్రభాషాభివృద్ధియందు చేసిన సహాయములను ప్రకటించిరి. మధ్యాహ్నము శ్రీ కలంబు వెంకటరాజు సాంఖ్యాయన కర్పూరమలై "కృష్ణవారిని నిందించుట గూడఁ చేసినట్లు కౌకమార్గము కాబోలు"ని చమత్కారముగ నుడించుచు ఉమర్ అలీసాగారు తమ యభిప్రాయములను లిఖితపూర్వముగా వెల్లడి చేయని యక్కడనున్న పత్రికాచిత్తులతోడ జైన్ లెల్లయ, వాణి వాణి కూడ లిఖితపూర్వముగా బ్రవృత్తియందు విశ్చయించుకొన్నట్లు బలికిరి. తరువాత పత్రికా సము లేమియు జూరలేదు. సభాధ్యక్షులై శ్రీ కొమ్రాజు లక్ష్మణరావుగారు కార్యక్రమం తోవనాసమయన ఆ విషయమునుగూర్చి యింక ముచ్చటించుచు, రాయలు తురకలను వధించుటచేత ఉమర్ అలీసా కవిగారు జైన్ లోపములతో ననని దిట్టెట్లు సభ్యులు తలవ నచ్చుచియు, గాని హిందూ మహమ్మదీయ సమ్యేకము లొకట భాగము లెల్లము పాటుచుండునై యీతరుణమున అలీసా కవిగారు తిట్టెట్ల వాక్యములను ముక్త్యమునో బలికెయిండునని తమ విశ్వసింపకలగుచియు, సర్వ ప్రకటన వాగ్దోషి పద్యములను కలిపించెనన్న సమర్థముతోనే అలీసాగారు మాట్లాడినందు నై:పత్రికమున చెడఁ గొట్టు మాట లెవరు నాడరాదనియు సంతేపముగ సరసముగ నుడిచిరి. కాని, సభ్యుల హృదయములకు కాంతి చేసారలేదు.

లానాటకాడి గ్రంథము లెన్నో మార్పులు గాంచి వలకొలిచి విక్రయంబులందుంటి వీరి గ్రంథరత్నములయొక్క ప్రాళ స్త్రంబు వెల్లడియగుచుండ నేను వేణుచెప్పకే, వీరు వార్తా వసమందుండియు వ్యయప్రయాసలకొర్చి భాషాభివృద్ధియతో భాషాసేవ యొనర్చుచున్నందుకు నాంధ్రులెల్లరు కృతజ్ఞులై యిట్టి సాంక్షికో ప్రకటనకులను భాషాభివృద్ధిలను భాషాసేవలను ఆంధ్రమహాజనులు భవానిసారోపి కాదు లానగి హేచ్చరించి యింకను గ్రంథరాయలును వ్రాయుచోక్కసించి వాజ్య యాభివృద్ధి నొనరించి చేకోవారలై యాంధ్రమాత యాశీర్వాదంబులంది నురుచిరి కీర్తింతులై వరలెదరుగాక. యీ మహా నీయునకు నిట్టి కవిలామునకు భగవంతుడొక కామయారాలో నై స్వీకృత్యాభివృద్ధి లానగి రక్షించి గాక యీ సాధి-యను నీ సన చరిత్ర ప్రముఖ వ్రాసి మహాభాగ్యమున జేసెను.

చెలికాని లచ్చారావు

—వసంతుడు.

చలికాని, అచ్యుతాపురం.

—వసంతుడు.

పాలసంగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తమధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహజమైనది, మేహపాదలు, మధ్యలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బుల చాలును.

20 టేబుల్ డబ్బు 1-4-0 టి. పి. 0-4-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిర్మాక, కాఫుతిక, నల్లబద్ధము, పుల్లలో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డబ్బు చాలును. 20 టేబుల్ డబ్బు 1-4-0 టి. పి. 0-4-0

పి. లి. వ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (3851-4) వెంకటేశ్వరస్వామి.

జాతకరత్నము

గోపభక్తగణ! భక్తభరణ

(PART I)

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకపోయినచో జన్మ ఫలితములను కాలరేఖ రీతిలోగూడా చూడెన్ని సంతోషములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకపోయినది. తమ తమ ప్రాణికోసం. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్యౌతకభావములతో నీమిమి కాక కలుగును. మిమి ప్రాణికోసం. ఇది యింటిజ్యోతిషుని. దీని కాలము 20-00, సెలెబ్రెటీగా కొనుగోవి 10-00 మాత్రమే. కలములతో కాల్చుములు పరమమేనభరణ పంపబడును.

(164) ప్రోటో యండియో జ్యోతిషమాలము, ఖిరికోట, విశాఖపట్నం.

“మంగలికతులు”

క. పు. త. శ. ము. లు.

అంధ్రసాహిత్యచేతనాబడినది. ప్రాకృతాంధ్రము.

కంఠసేధుల కాటకాలగుడు వ్రాయుడు.

వి. సంకటేశ్వరులు అండ్

కట్టెలు అండ్ లోకేశ్వరులు

మైదాపురం (గోదావరి)

తెలిగ్రాఫ్ అండ్ టెలిగ్రాఫ్ “ఇండియా” మైదాపురం

వెల 1. 2 కొన్నచో రు1-14-0, 3 కొన్నచో రు 2-12-0, 5 కొన్నచో రు 4-8-0 లు.

ఎన్నికొన్నను పోటీజలేదు. ఎక్కువకొన్నచో నాలుగవంతు కమిషను.

పంచాంగుల అధినారాయణశాస్త్రి, (482) నెం 10 రు ఆర్మ్యంకేస్, టిటికేస్, మద్రాసు.

దివ్యేవధము

శిలాజతురసాయనము ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

రోగకారణములగు వాత-పితృ-కఫములను సమానావృతము చేసి ఎట్టి రోగమైనను ఏరకము గల వారి కైనను రానియ్యుండా ముఖముగ చిరకాలమువరకు జీవింపజేయును. రస-తక్ర-శుక్రాదిభావములను శుభ్రపరిచి వృద్ధిజేయును. జీవామనోజనిత సర్వరోగముల అతిశయముగ బోగొట్టును. జీవోజీవించియున్నందుకు ఏ రోగమైనను, నిరోగమైనను దీని సహాయము లేకుండునట్లు ప్రయత్నించును. వర్తక దాంధికపు మాటలు గాని, ప్రయోగము గాని ముడికాదు. ఇండియాలో అనేకములు పుచ్చుకొని ప్రకటించి తిరిగి కొనుగోవునారు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్రులను వ్రాసి శిలాజతురసాయనము దేవాలయాలకు పంపును. రోగనిరోధకత చిరకాల ముఖముగ వినిపించెదరు. ఈ దీనియందు సెలెబ్రెటీగారు దేవాలయ రు. 8-0-0 లు మాత్రము, దీనియందు దేవాలయ రు. 8-0-0 లు. మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు, ఆయుర్వేదావధాలం, బ్రదర్సు, గంజాం ఇండియా

నెల్లూరుమండల ద్వితీయాయుర్వేదవైద్యసమేళనము

సభాధ్యక్షులు బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, పి. కే. పి. సి., వారి

ప్రారంభోపన్యాసము

కావలి, 2-11-1923.

అంధ్ర వైద్య సోదర శ్రావణులారా! ఆయుర్వేదాభిమానులగు భావనులారా!

ఈ సంగతమున జరిగిన ఆయుర్వేద నిఖిలభారతాయుర్వేద వైద్యసమేళనమున, తేజభాషాప్రయుక్తములగు రాష్ట్రీయ సమేళనములు జరిపినగాని ఆయుర్వేదము విస్తరింపబడని పని నియంబండు తీర్మానములు ప్రధానమున వాచరణ లోనికి తెచ్చితిమన యా ప్రకాష్టమే. అట్టి రాష్ట్రీయప్రథమసభ గీర్వితమైన ఆయుర్వేదమును శ్రీమాన్ గోపాలాచార్యులవారి దయావశమునను, అంధ్రదేశ వైద్య వైద్యభిమానుల సహాయములను, 1917 నంబర పరమపావనుగు శ్రీగుర్జాత్యయము, కృష్ణవేణియందు సగు విజయవాటిక (వెజవాటి) యందు మొదటి యాంధ్రరాష్ట్ర వైద్యసమేళనమును జరుపఁజేసెను. రాష్ట్రీయ విపులముగానుండటచే నాయావోట్ల ప్రత్యేక జిల్లాలగుడ జరుపవలయు నని తీర్మానము గావించియుంటిమి. అతీర్మానము ననుసరించి యిప్పటికి గుంటూరు, గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలవారును, నెల్లూరుజిల్లావారును తాముండరును, ప్రత్యేక జిల్లాలగుడ జరిపి యాతీర్మానము నాచరణలోనికి తెచ్చిందలకు మిగుల కొనిమడమని మున్నది. సుతీయు కాకినాడ తాలూకావారు, జిల్లావైద్యసమేళనమునంభవ తాలూకావైద్యసమేళనమునంభవ ఒకటి జరిపి మార్గదర్శకులైరి. మీ జిల్లా వైద్యసమేళనమున కంతరాయము కలుగునందఁటలనే ద్వితీయవైద్యసమేళనము జరుపుట గడు. భాషాపాత్రము. ఆంధ్రరాష్ట్ర వైద్యసమేళనము ప్రధానమున వైదవాదములను వెలుగడి నేటివరకు కాభోపకాభలుగ వాచరణలోనికి వచ్చినందులకు, నాంధ్రులమగు మనమందఱు గర్వపడవలయున్నది. ఇందుకు ప్రధానకారణభూతులగు శ్రీ గోపాలాచార్యులవారి మనమందర మీసమయమున సృరింపవలసియున్నది.

ఈ వైద్య సమేళనమునకు, నాకంటె జ్ఞానయోగ్యులగు వైద్యులగు శ్రీ యధ్యక్షుడవని వలంబరింపవలసియుండ, కింజల్కమున నేటివరకు కార్యమునకు గడంకట సమంజసము కాదని తెలిసి యా యాహ్వానభూమువారికి కొన్ని సలహాలు వ్రాసి యుంటిమి. కాని వాసలహాలు సఫలము గావండను. అందుచే నే నీ సమేళనము గడంకటో నామయ్య వైద్య సోదరల యజ్ఞము మీరనవాడ నగుదు ననియు, ఆయుర్వేదము పట్ల కృతఘ్నుడ వగుదుననియు తెలుచి యెట్లకేల కిమ్మనకార్యమును నిర్వహింప సాహసించితిని. నా కీవ్యాజమున నాయుర్వేదనేవ జేమ సవకాళ మొసంగి నా కపూర్వ గౌరవము గలిగించిన యా యాహ్వానసభవారికి తత్పూర్వభూతులగు శ్రీ రాజా సీతారామచంద్ర శ్రీంగ భూపాల భారతరాణుల వారి కిని, ఈ కభ్యులకును నా మనఃపూర్వక కృతజ్ఞతాభివందనలను సన్నియచున్నాడ.

ఈ కార్యనిర్వహణమునంద నేకలోపములు భవ ప్రమాదములచే కలుగు నేనా యను సంది యును నన్ను బాధించుచున్నది గాని సభాసదులందఱు లోపములన్నిటిని క్షీరనిరన్యాముగ వేరుపరిచి, గణలేక మేదైవముతో దానిని మాత్రమే ప్రహించెదరి దృఢముగ నమ్ముచున్నాడ.

ఆయుర్వేదప్రశంస

ఆర్యమహాకయలారా! ఆయుర్వేదము యెగుర్చి చరిత్రగలసిన విషయము లనేకములు గలవు అందు నాయుర్వేద ప్రాకృత్యము, దానిమహిమ నీ మొదలగు విషయము లిదివరలో ననేక సభలయందు సభాధిపాదులచే విపులముగ వివరింపబడియున్నది. కాన నట్టి విషయముల బ్రస్తుతము నే వివరింపబూసలేదు.

ప్రత్యేకకాలమునందు మన జీతములో నాయుర్వేదము పట్లగౌరవ సుతీయించినదని తెలుచుచున్న గాని యాశాస్త్రముయొక్క యాభోధ్యకమును, ప్రభావమును మాత్రము ప్రయముగను, సంపూర్ణముగను తెల్లడియగుట లేదని చెప్పవలసివచ్చినది ఏలయు, నాయుర్వేద మన నేమియో కొన్ని మందులనిచ్చి రోగముల కుదుర్చుచు గాని పాశ్చాత్యవైద్య విధానముల కంటె తారీకాస్త్రము మొదలగు విషయములను బోధింపవలసియు, యాంక్షకోక, తాత్కాలిక ఫలితమునిచ్చు కీక్కుగుణములను యెటులు నాయుర్వేదమునందు లేవనియు, నవినముగ బయలుపడెడు విచిత్రవృత్తుల నాయుర్వేదము నిరూపింప వలదనియు, పాశ్చాత్యవైద్యము నిర్వాహకము

లనియు, ఆయుర్వేదావధములను పర్యవేక్షణములందు కిరణములనియు, అపకారము చేయుననియు, ప్రాచీనకాలమంద పుట్టి కరిగితులనుండి చెప్పియున్న శాస్త్రము నీకాలపు పద్ధతుల కనుకూలించునట్లు ప్రయత్నించుట అసంకతమనియు, నీమొదలగు నవసాగిక వ్యామనానంత దురాచయములు, ప్రజలలో, నందు ముఖ్యముగ పాశ్చాత్యవాసనా వాసితులలో, వ్యాపించియున్నది మఱియు క్లిష్టయాతయము లాయుర్వేద వైద్యులను కొందఱినిగూడ నాకర్షించుచుండుట జూడ గడు శోచనీయము.

ఇట్టియాతయములు సర్వమా? ఏటికి పరిహర మేదైవ గలరా? ఆయుర్వేద మీయూహల నెంత వరకు సమర్థింప గలదు? అను నీ విచార్య నలకు బూని, యందున్న గుణములను వాటి తల్లియను, గ్రహించి, పయి నురాహరించు దురాచయముల ఖండించి మాన్యుల సామర్థ్య మేవాటికి యాయుర్వేదవైద్యసోదరలందఱు గలిగియుందురో, అనాదే ఆయుర్వేదమునకు వ్యాపించియున్న కల్మగౌరవమునకు తోడు, చిస్తాయిగ నుండు సర్వగౌరవమును గూడ సంపాదించుట. కాని క్రియాశూన్యముగ నట్టి యాందోళనములవలన నజగురు ఫలము లుండుట. పునాదిలేని మేదరథ భగ్నులగుట మగు సంభవించును.

ఇంతకును జరిగిన కభ్యులవలన మనము పొందవలసినంత ఫలము పొందవలకపోయినను, ప్రస్తుతము జీతమును తాలూకా జిల్లావైద్యులు, మున్సిపల్ డాక్టర్లు, ఉదాత్తముగ సంతోషాధీనులు. ఇతర వృత్తాదులు ఆయుర్వేదవైద్యుల కలకాలం స్థాపించుటయు, వైద్యసోదర లాయుర్వేదవిజ్ఞానము నకు పాటుపడి పరీక్షలందు దుత్తీయ లగుటకు ప్రయత్నించుటయు, ప్రస్తుత్యమువారు సయ్యము ఆయుర్వేదమును విమర్శించుట కవిటిల నేర్పాటుజేయుట యీ మొదలగునవి మనము జరిపిన నాయుర్వేద వైద్యసమేళనమునకు గలిగిన ఫలితములే యని మనమందర మానండివలసి యున్నది. కాని యింటికో మనము తృప్తిపొందక ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి గావలసిన పర్యవేక్షణములందు కాగమానులమై, శాస్త్రీయజ్ఞానమును తెల్లడించుటకు విశేషప్రయత్నములు సల్పి, ప్రస్తుతము జనల కాయుర్వేదమందుల విశ్వాసమును సక్రమముగ దృఢపరిచి, చిస్తాయిగ నుండుట కనేకపర్యాయల జేయవలసియున్నది. దేశము దాయుర్వేదమును నిర్మి తెలుగడిన దుర్భిజ్ఞానముల గూర్చి మౌనోచితమగునట్లు విమర్శించుట కవకాళ మివట లేవున్నను, కొంచెమునిను విమర్శల మాచింపక తప్పదు.

ఆయుర్వేదము సశాస్త్రీయమా?

ఆయుర్వేద ముగ్ధవైద్యపద్ధతులతో బోల్చిన, సలహాయముడల శాస్త్రముయొ, లేనియెడల శాస్త్రముకాదనియు తెల్లమంది యభిప్రాయ పడుచు న్నారు. ఇటీవల మదరాసు కా సన సభ వారే గుఱచిన ‘ఆయుర్వేద నిమగ్ననమితి’ వారు ప్రకటించిన ప్రక్నీలకు ‘సాక్ష్యము జెప్పవారు తమ వాదములకు ప్రస్తుత వైద్య శాస్త్రము లొప్పుకొను కారణముల నిరూపింపకలెను’ అని వై యభిప్రాయమునే వెల్లెపుచ్చి యున్నారు. కాని యాయుర్వేదమును పాశ్చాత్య చిక్త్యావిధానములతో పోల్చుటలో సాధారణముగ నిదానము, చిక్త్య మొదలగువాని ఫలితముల సరిపోల్చుచున్న గాని, వాటి పద్ధతులలో మాత్రము భేదముండఁతప్పదు. కాన నాయుర్వేదము నాంగవైద్యముతో గరిపోల్చిన శాస్త్రమనటయు, లేకున్న శాస్త్రము గాదనుటయు సమంజసముగాదు. ఇట్టి యాతయమే విరుద్ధమును, అసంగతమునై యున్నది.

మఱియు నాయుర్వేదము చిక్త్యాధ్యయములగు సర్వ విషయములను బోధించగలవా? శాస్త్రీయమగు కట్టుబాట్లు గలిగి యున్నదా? యని ప్రత్యేకము వివరించినచో, ఆయుర్వేదము ప్రస్తుతకాలమున దినదినాభివృద్ధి పడెడుచున్న నూతన వైద్యపద్ధతులలో జేసికిని తీసిపో దనియు, సక్రమమగు శాస్త్రీయ పద్ధతుల నియు నాయుర్వేద కలగనియు, ప్రస్తుత మొక్కొక రొక్కొక విధానమున కొని యది స్వర్గోగచిక్త్యాత్మ మనియు, నితర వైద్యపద్ధతులు దూష్యములనియు, చాటించుచు నాచరణలోనికి దెచ్చుచున్న విషయవైద్యపద్ధతులు, ఆయుర్వేదవైద్యములో నిమిడియున్నవే గాని స్వరింపజులను శాస్త్రపద్ధతులు కావనియు, ఆయుర్వేదము త్రైకాలాబాధ్యమనియు, ఘంటాపథముగ జెప్పటకు ఇది యాయుర్వేదవైద్యవేత్తయు సాహసంపగలదు.

ఇట్టి నానా వ్యామము ప్రశ్నలూ? లేక వ్యాపరములూ? యని నిరూపించుటకు సజ్జణముగు సంపూర్ణాయుర్వేద కాన్సల్టాన్ మే యాధారముగాని నేటిండు గాదు.

అమృతాంజనము శివో, మదరాసు-బొంబే.

GRAND CLEARANCE SALE!!

Only a few Days.

సగము వెలులు! కొలదికాలము మాత్రమే!! సగము వెలులు!!!

కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి

త్వరపడుడు!

బొబ్బిలియుద్ధము 1-0-0.

త్వరపడుడు!!

సగము వెలుకు ఈయబడును.

ఈ క్రింది పుస్తకము లన్నియు సగము వెలుకు ఈయబడును.

నాటకములు	రు	సంస్కారణి (నాటకము)	
స్వస్థవాసనదత్త	0 6	అహల్యాశాపవిమోచనం	0 12
అభిజ్ఞానశాకుంతల	1 0	రాజమహేంద్రపురచరిత్ర	0 4
విక్రమోర్వశీయము	0 8	అశోకగర్వగర్భిని	0 10
లంకాదహనం	0 12	హాస్యపుపాటలు	0 6
చండకౌశిక (హరిశ్చంద్ర)	0 10	కర్ణసామ్రాజ్యము నవల	1 0
హనుమద్రామస్సంగమము	0 10	సీతావనవాసము	0 10
సంగీతవిష్ణులిల	0 12	ప్రాద్దుపాడుపు పువ్వులు	0 12
స్వరాజ్యధ్వజము	0 12	రామదాసుచరిత్ర	0 4
సారంగధరనాటకము (వి సు)	0 12	అశోకుడు	1 0
శ్రీనివాసకళ్యాణము	0 8	అజానవలలు 16 రకములు	1 0
శ్రీకృష్ణ తులాభారము	0 12	భగవద్గీత	1 0
బొబ్బిలి యుద్ధనాటకమునకు వ్రాయువారికి నవలలు, చరిత్రలు			
యీ క్రింది పుస్తకములలో నేదేనుకటి సగము వెలు కీయబడును. వర్తకులకు యీ రేట్లు వర్తించవు.			
నాటకములు		శ్రీచీవి	నవల
పాదు కాపట్టాభిషేకము పా ల న	1 4	లలితకుమారి	నవల
సారంగధర	0 8	పెద్దాపురసంస్థానచరిత్ర	0 10
సరస్వతి	1 0	డిటో చిన్న తెనుగు	0 8
పూర్ణిమ	1 0	జాతక మర్మబోధిని జ్యోతిష గ్రంథము	1 4
కనకార (పాటలతో) చం కే	1 4	శుక్తిమతి	నవల
సతీతులసి	1 4	చంద్రశేఖరము	నవల
సంపూర్ణ రామాయణము	1 4	ధరణికోట	నవల
సంపూర్ణ ఉత్తరరామాయణము	1 4	వ్యవహారచంద్రిక	1-0-0
బుద్ధిమతీవిలాసము	1 0	డిటో (తగ్గింపుధర)	0-4-0
రసపుత్రకదనము	1 0	బొబ్బిలియుద్ధవచనం	0-2-0

మరా:— ఆర్డరుతో సగము సొమ్ముపంపవలెను. రూపాయలోపు ఆర్డర్లు వి. పి. గా పంపబడవు.

సరస్వతిక్కాలండరు! వెల రెండు అణాలు మాత్రమే!!

చక్కని 16 పానుల గ్లేజుకాగితములపై

నాలుగురంగులతో ముద్రింపబడినది.

12 నెలలుకు 12 కాగితములు

తెనుగు పండుగలన్నియు గలవు.

మీకు పుస్తకములు సగము ధరలకు కావలసిన యడల మా క్యాంపెయిన్ లోని సెప్టెంబరు, డిసెంబరు నెలలు చూడుము.

అనన్యాయ క్రొత్తనాటకము : వెల రు. 0-12-0

ఈ నాటకము కొనువారికి ఒక క్యాంపెయిన్ ఉచితము.

N. B:— ప్రతి ఆర్డరుకును ఒక సరస్వతి క్యాంపెయిన్ ఉచితముగా పంపబడును.

పై ప్రకటన భాషాభివృద్ధి సేయ సమకట్టినదని పాఠకు లెఱుంగుదురు గాక.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు.

రాజమండ్రి. గోదావరీబుక్కు డిపో

ఆంధ్రసారస్వతమహాసభ

నందూరు

ప్రతినిధులకును, ప్రేక్షకులకును విజ్ఞప్తి

౧౯౨౩ సంవత్సరము జనవరినెల ౨౦ వ తేదీ ౨౧ తేదీ లను (శని-ఆది) జరుగనున్న ౭౭వ ఆంధ్రసారస్వత మహాసభకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నందలి వివిధ విభాగాలలో ౫౭ కలెక్షులును, కవులు, సారస్వతాభిమానులు, కవుల దివ్యచేత బ్రాధ్రితులు. ప్రతినిధులైన, భోజనాది-గతుల నిమిత్తము రు ౧౦-౦౦ చెల్లించవలెను. భోజనాది-గతుల గోలు ప్రేక్షకులు గలయు రు ౧౦-౦౦ చెల్లించవలెను. తక్కినవారు చెల్లించవలసిన లేదు. ప్రతినిధులుగాని, ప్రేక్షకులుగాని తా మేబండికి, ఏదిన మున విచ్చేయునది ముందుగా తెలిపిన బాగుండును. వ్యాసము లనువాసి శిష్యులు జమవగోరువాని తామ ఏవిషయముపై నెన్ని పుటలు వ్రాసిరియో, నెంతకాలము కవిగోత్రై నిలిపియుంచ వలసియనియు ముందుగా తెలిపిన బాగుండును. దయచేసి ఆన కాళము కలుగజేసికొని యీ సందర్భము కళయొక్క ప్రాముఖ్య మును గవనించి సారస్వతాభిమాను లెల్లరును విచ్చేసిభను విజ యవంతముగ నొనర్చి బ్రాధ్రితులు.

సందెపూడి లక్ష్మీరంగయ్య

అ. సుబ్బరాజు.

కార్యదర్శులు.

వ్యూ ని టి వు పో లీ సు ప న్ను

గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకా కాట్ర పాటి గ్రామనివాసులపై విధింపబడి వసూలుచేయ బడిన అదనపుపోలీసుపన్ను వివరం.

కాట్రపాటి లక్ష్మీపురిసంహారము రు 50-0-0, కాట్ర పాటి మంగళరావుగారు 20-0-0, కాట్రపాటి వెంకటేశయ్య గారు 20-0-0 సలకా కృష్ణమూర్తి (నూలుకాలేదు) 10-0-0, కొల్లారంగయ్య 10-0-0, కొల్ల హనుమంతు 10-0-0 ముకీసేని వీరయ్య 10-0-0, మదమంచి వెంకయ్య 10-0-0, పత్తిసేని కృష్ణ మ్మ 10-0-0, బొడ్డు వెంకటలక్ష్మయ్య 10-0-0, మదమంచి కొట య్య 10-0-0, యడ్లపల్లి సత్యయ్య 10-0-0, కోనంకి కొటప్ప 10-0-0, పత్తిపాటి మాధవరాయగారు 10-0-0, సాధులక్ష్మయ్య (నూలు కాలేదు) 10-0-0, వెలగ అప్పయ్య నూలు కాలేదు 10-0-0, మక్కెన నాగయ్యగారు (గ్రామ పెత్తనదారి గనుక) రు 25-0-0. మొత్తం రు 245-0-0

అని సలకా సీతారామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

భీమవరం తాలూకా ఉపాధ్యాయులసభ

ది 24-12-1922 నెల తేదీన భీమవరం తాలూకా తృతీ య ప్రాథమికపాఠశాల మహాసభ యెండగండి పురవాసుల ఆధ్వర్యమున యెండగండి గ్రామంబున తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగారును, ప్రాధులు హెడ్మాస్టరుగారును నగ ఎ. పేరుకటాం బి. ఏ. యల్. టిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద జయ ప్రథముగా జరిగినదని భీమవరం తాలూకా ప్రాథమికపాఠశాల సంఘము కార్యదర్శి బండారు కృష్ణయ్యగారు వ్రాసిరి.

శ్రీ పథమాంధ్రవీరశైవమహాసభ

బెజవాడలో జరుగుట

శ్రీ పథమాంధ్ర వీరశైవమహాసభ బెజవాడ పురమునంద మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారి సత్రమునందు డిశం బరు 29, 3౦ తేదీన సమావేశమైనది. సభకు వివిధ గ్రామముల నుండి వీరశైవ ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. సంగీతవిద్యార్థి గరికపర్తి కోటయ్యదేవగారు సభాధ్యక్షులుగానుండి సభను జయప్రద ముగా జరిపిరి. శిశ్నిదాబాద్ వాస్తవ్యులు గరికపాటి కొట య్యదేవగారు వీరశైవతత్వము, రసస్వలాసంతోషివాహములు ఆంధ్ర వీరశైవసోదరులు వెంటనే ఆచరణలో బెట్టుట శ్రేయస్కరమనియు మొదలగు సంశయాలతో గంభీరపర్యాయము గావించిరి. కభిషలలో కొందఱు వివిధాభిప్రాయములతో జరిపించి క్విటీనానమ్మేశ్వరము జయగుంజువరకు నాచరణలో బెట్టుకొండదని తీర్మానించిరి. వెంటనే సభను తెనాలి వాస్తవ్యులు మామిడాల కొటిలింగం దేవగారు ఆహ్వానము చేసిరి. వీరశైవ విద్యార్థిని ప్రోగుచేయుట వీరశైవబీదబాహుళ్య మత సాంఘిక విద్యల సభ్యునియటకు ధనసాయము చేయుట మొదలగు మర కొన్ని తీర్మానములతో సభను ముగించిరి.

యనమదల కొటిలింగం.

ఉష్ణరేఖములకు శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

ఒకటయే కొద్దిగా శ్రేష్ఠము
కలదు. అది శరీరమునకు ఉష్ణ
మును కలిపిస్తుంది. ముందుముందు
శ్రద్ధి కలిపి ఆహారమును తింటే
బాగుంటుంది. ఇలాంటి ఆహారమును
కష్టమైన ఆహారముగా భావించి
కాదు. ఇది ప్రతిరోజుకీ
అవసరం.

పెరిగిపోయే కొద్దీ ఆహారము
మైన ఆహారము ప్రసాదించుటకు
అంతకును ఎక్కువగా అవసరము.

క్వాకర్ ఒట్టు ప్రాంతాల ఆహారమునందు వాడుచున్నారు. మాంసాహారము నందు కనుపరుకం పుష్కలముగా ఉంటుంది. ఇందులో కలవు ఒక పావు క్వార్ ఒట్టు ఒక పావు మాంసముగా మారును.

ఒక నెలకు ఒక క్వార్ ఒట్టును త్రవ్వించు నాటి, పరిశీలింపు, ఎట్లు మిగులును వృద్ధిచేసుకోగలగినట్లు. ఒకడబ్బా క్వార్ ఒట్టు ఆనే దిగులువలకు వచ్చును. అది అంత విలువైన ఆహారము కాదు.

MUIR & PHIPPS (India), Ltd.
Wholesale Agents

Quaker Oats

Madras,
Rangoon,
Karachi,
Bombay,
Calcutta,

క్రొత్త హా రి న్ న్ "నన్"

గుండ్లమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్వదేశి, కర్షాకారము మొదలగు పనులకు సహాయగించువచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రికము, ధరసరినిమూ, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగసామ్రాజ్యముందు
అంతకును వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హోసన్ పేటెంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిశవ నిలసమునకు వ్రాయవలెక:-
For Particulars apply to:
W. H. Braddy & Co., Ltd.
MADRAS
Telegrams: "BRAD."

అనుబంధములు

తయారైనది!

త్వరపడుడు!!

సాక్షి మూడవ భాగము
మేలైన అట్టబైందు వెల 1-8-0 మాత్రమే
సాక్షి మొదటి భాగం 2-0-0 కొద్ది ప్రతులు
సాక్షి రెండవ భాగం 2-0-0 మాత్రమే కలవు

వలయువాడు:- పానుగంటి రాజారావు పితాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

కుముదవల్లి

శ్రీవీరేశలింగకవిసహజము - వార్షికసభ

ఈ సహజముయొక్క 25వ వార్షికసభ కాకినాడ వాస్తవ్యులగు శ్రీమూల దుర్గిరాల వెంకటాచార్య ప్రకారాపు సమయముగారి ఆధ్వర్యమున కేంద్ర బిందు 31-వ తేది ఆదివారము ముంపురెంట్లలో కే. ఎల్. వి. కృష్ణారావుగారి మదిమొన ద్వారాను 30 జరిగింది. వాటికి 100 మంది హాజరైరి. సహజముయొక్క 25వ వార్షిక వృత్తాంతము కార్యదర్శిగల వదుక నడిచి దిగువ ప్రంథాలకుములు వాటియొక్క ఉపయోగములను చి శ్రీలింగిండి వెంకట వరకంహారాజుగారు ఉపన్యసింపిరి. కీర్తికేసులయిన కోవలై మానుమంతరావు పంతులుగారి నిర్వాహమువలన ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకేగాళ ఆంధ్రదేశమున కంతకును తీరనికొరంత గలిగినదని వచయచారి ఆత్మకాంతిని బొంగుటకు దైవము ప్రార్థించుచు శ్రీ సాగి వెంకటవరకంహారాజుగారున్న కళాకారి వరకంహారాజున్న అగ్రాసవాధిపతి గాకన్న ముట్టాడి వారిగౌరవార్థమై శబ్దకుండవన్ను లేచి తీర్మానము ఆమోదించిరి. పిమ్మట ఆధ్యక్షులు తమ యంత్రోపన్యాసమున ప్రంథాలకుములను గురించి మాచుటించిరి. గడ్డంపభవతగారినిది సంఘమునకును జేకమునకును తోడ్పడవలసినదని వెక్కు ఆదానామములతో యుక్తియు క్షముగ గాభిలోపన్యాసము గావించిరి. ఆధ్యక్షులకు వందనములతోను మంగళ గీతములతోను సమాధిచాత్ర 8 గంటలకు సభ ముగిసెను.

భూపతిరాజు తిరుపతిరాజు

కార్యదర్శి.

పరోపకారి

ధనసహాయము

"పరోపకారి" అను మావత్రికానివ్వహమునకై పెనుగాల్లు కాపురములను భాషాపోషకులును ఆయుర శ్రీయుత దంతుర్తి అప్పారావుపంతులుగారు తరుకుమార్తె బాలసాళ మహోత్సవ కందర్బునున రు 25 లు విరాళ మొసంగిరిని తెలియజేయుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాము.

2. వికాఖిరట్నం జిల్లాబోర్డులోనున్న, వస్తికట్నం తాలూకాబోర్డులోనున్న మొల్లగూడున్న శ్రీయుతులు గ్రామానికి సర్వేవారాయణరాజుగారున్న శ్రీ ప్రయాశి బ్రహ్మగారున్న తమకు నెల నెలకురమ్మట్రాం తెలిసుబట్టాల మావత్రికాపోషణకై ఒసగుచుండెదమని వాదనములుజేసిరి. పిమ్మటయును మిగతవారికి మార్గదర్శకులయినందుకును ఆంధ్ర భాషాపోషకులని కల్పడిచేయుటకును మా కెంతయు సంతస మొసంగినవారైరి. గాన వారికి మార్గదర్శకతాపూర్వకముగా ననుస్కారము లిప్పించుచున్నాము అని సంపాదకుడు వ్రాసెను.

అష్టవధానము

శతావధాని దోమావేంకటస్వామి గుప్తగారు

ఈ నెల మొదటితేది సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలనుండి, ఆటుగంటలకు, కింకరాబాదునందలి శ్రీకృష్ణ కాపుమేళ్ళూరి దేవాలయమునందు, ఆంధ్రదేశమునకు బలిచిరులును ఇంతకుమున్ను శ్రీకంచి శవప్రయాపు హైస్కూలునందలి ఆంధ్ర పండితులుగా బనిసేయుచుండి, ప్రకృతము కోవలకుంట్ల బోర్డు హైస్కూలునందు ఆంధ్రపండితులుగా నుండు వారును, కర్నూలున వాస్తవ్యులును అగు శ్రీయుత బాలకవి కిశోరజి, శతావధాని, దోమా వేంకటగుప్త స్వామిగారు ఆసావధాన మొనరించి సభ్యుల ననునానందము నందజేసిరి. అగ్రాధిపతిగారున్న బ్ర. జే. చి. వెంకటాచలకాస్తురి, ఆ విశ్వవాధానుగారు తమసభ్యులని కద్యాలలిరిని కల్పడించిరి. తదితరభ్యులలో నందఱును ఆవధాని నభివందించుచు నుత్సాహించిరి.

అవధానిదేవులయిన నంబూరి స్వప్నమూర్తి శేషి రాయ కంటి మానుమయ్యగుప్త వండు ఆతయ్య శేషి గార్లు మొదలయిన కృత్యప్రణాళిలు సభాంతమున, సభానిగానికి 10 గంట యోగ్యముల కొనగి గొరవించిరి. శ్రీవైకృణ్ణు వై శేషిగారు ఎనిమిది దిగులులలో కవిగారి శత మెడలు కొంగవదమని వాదన గావించిరి.

దేశ బంధు దాను గారి కక్ష

మాలానా వర్ధాన, అదినారాయణస్వామి గార్లు చేరుట
సూరతులో విదేశీ బట్టల దుకాణములు

కాంగ్రెసువారు పికిటింగుచేయుటవలన వర్తకులు ప్రమాణవ్రతమున సంలక్షముచేయుట

మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారు

జనవరి నాల్గవ తేదీ ఉదయమున కలకత్తా కారాగృహమునుండి వదలుట

ఒక క్రైస్తవయువతి హిందూ
మతము నవలంబించుట

బొంబాయి హిందూమత ప్రచారకసంఘము

ఈ ప్రజాపత్రికను కన్య వయసు 18 ఏండ్లు. ఈమె తండ్రి డాక్టరులు క్రైస్తవమతాన్ని గాన నీమె జన్మకాలమును క్రైస్తవమతమున జన్మించిన వామెను. ఇప్పుడీమె హిందూమతము నవలంబించినందున లాంబాయి హిందూమత ప్రచారకసంఘము వారు జనవరి 2 వ తేదీని ప్రాయశ్చిత్తసంస్కారము గావించి అమెకు రాజకుమారిదేవి అని నామకరణము గావించిరి. ఎ. వి. రాజగారు అధ్యక్షుడుగను ఎస్. వి. కైకగారు మోక్షము యొందిరి.

దేశ బంధు దానుగారిపక్షము

చెన్నపురిలో నిద్దరు చేరుట

టి. అదినారాయణస్వామి మాలానా అబ్దులుకలాం షెరారు (చెన్నపురి కోమిటిపాట్ల కత్తికాశంపావకుడు) గార్లుగూడ దానుగారిపక్షము నవలంబించిరి.

సూరతులో వికేటింగు

వర్తకులు ప్రమాణము చేయుట

సూరతులో కొన్ని దినములనుండి విదేశీబట్టలదుకాణముల వద్ద పికిటింగు చేయుచుండుటచే ఒకసంవత్సరమువరకు విదేశీ బట్టలను తెప్పించవలయుటకు జంపాలబారు వర్తకులుగూడ నంగీకరించి ప్రమాణవ్రతమున సంలక్షములు చేసిరి. నవశ్రీలో కాంతి ముగా 15 కోట్లకు పికిటింగుచేయుగా నవటింగు వర్తకులగూడ సంలక్షములు చేసిరి. ఈవిధముగా పికిటింగు చేయుటవలన సూరతులో విదేశీబట్టలఅమ్మకము వడిపోయినందున ఈమధ్య నొక కా దొకవర్తకుడు దుగాగ్రహమున ఇనుపకజము:దొత్తో నొకవల:టింగు కొన్నెనుగాని అతడుగాని తక్కినవల:టింగుగాని ఎట్టి ప్రతికారమును చేయలేదు. కాంతిముగ నే పికిటింగు చేసిరి.

యూనివర్సలు ట్రాబాకో కంపెనీ కాలండరు

ఈ కాలండరుగలది శ్రీమహాలక్ష్మీ విగ్రహము మధ్యను లోకమాన్య, మహాత్ముల విగ్రహములు చేరిన కాగితములను చేరి యొక ప్రక్రమ చిత్రముగలది. కాలండరు యొక్క అంశముగా నున్నది. పూర్ణిమ, సప్తమిలు అమావాస్యలు నెలపు దినములు, మున్నగునవి గూడ చూపబడిన. యూనివర్సలు ట్రాబాకో కంపెనీ, మాంటురోడు పోస్టాఫీసు, తుదకాని అతి ప్రాయశ:చి

తంతిమారకముల వేలము

మొదటి అమ్మకము 50 లక్షల రూపాయలు

ధర్మి, దినంబరు 4:—భారతప్రభుత్వమువారిలో నాలో దింది రంధిమాతములు కొన్ని కొన్నియు రిల్లులు కొన్ని వేలము చేయుటకు భారతప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. 1922 జనవరి 9 వ తేదీని 50 లక్షల రూపాయల విలువగల ద్రావులు వేలము చేయుటకు తీర్మానింపబడినది. మిగతవేలము లన్నియు మారకము ధరలపై నాభారతదేయించును. 1923-24 సంవత్సరమున భారత ప్రభుత్వము అర్థిక స్థితి యనుకూల పరిస్థితుల (స్పెషియల్) కుట్ర చేయుటకు వేలముచేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

కొవ్వెద్దుల యాత్రావణము

కొత్త డి. యం. యస్. ఉద్యోగులను 80 మంది నేను (మట్టి) త్యాగముచేసి, వ్యయమునకు కారణమనియు, ఉద్యోగులను భారతీయులవలన చేయ వలసిన సూరమునకు వద్దమనియు లోపై తెలుగులందఱు సభచేసి యాత్రాచేసిరి.

మాలానా అబ్దులుకలాం

అజదుగారు

చెన్నపాలనుండి వదలుట

జనవరి 6 వ తేదీకాల్కి మాలానా అబ్దులు కలాం అజదుగారిని కలకత్తా కారాగృహమునుండి వదలిగారి ఆయన గొంతు పడి నువ్వలకు కాళవడు యందును చేరెల్లవారువరకును చెరసాలలో నేయుండుట కనుకతింకలక నని నూకర్పించును. తొరగా నూకర్పించు అంగీకరించెను. మాలానాగారు 4 వ తేదీయువకు మన స్వగృహమున కేగిరి.

నర్ లేజ్ బహదూర్ సప్త

సూరనస్వచ్ఛంద సైనికదళ మేర్పాటురు

అలహాబాద్, జనవరి 5:—నర్ లేజ్ బహదూర్ సప్త గారు మరల వ్యాయవాదస్వత్తి నవలంబించినందులకు శ్రద్ధాన వ్యాయవాదీగారు హైకోర్టుభవనమున వారి నభినందించిరి. సప్తగారు అందులకు బదులు ప్రసంగించుచు తాము సూరనస్వచ్ఛంద సైనికదళ మేర్పాటు రనియు, అందున వ్యాయవాదులు, అధికారులు అందరు శేరకమ్మ నియు తెల్పిరి.

పరిషియా కేసువారికి హెచ్చరిక

ప్రభుత్వప్రకటనము

పరిషియా ప్రభుత్వమువారిచే మినహాయింపబడినవారు గాక నష్టి-ఎక్సెన్సర్ రైల్వేలో పరిషియాకు ప్రయాణము నభించువారిలైన దొడ్డు చేరగ నే ప్యాసుపోర్టులను చూపించవలసియుండునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

వివాహపు ఒడంబడిక దావా

కొట్టి వేయబడుట

దేవిడ్ అల్లెగాండర్ కల్లు అనునతడు జర్మనుజేశ్వరాలగు లూసిస్ జేజ్ అనునామెను 1915 వ అక్టోబరులో వివాహము చేసికొనెదనని వాదనముగావించి అనంతము జ్యూరీ తోయంధ్రము (ప్రాప్తి:యజ్ఞచే వివాహము చేసికొనబడెనని నందులకై నవ్వకరిహరమునకు దావాకొట్టిన క్లండుగా రామకు 35 వేల నవ్వవహ: మిచ్చునట్లు తీర్పు:గిరి:జమీలు లో నొప్పువా: మార్గిగారు 1915 సం: వివాహము గుర్తించుటచే ఒక యేమియు స్థి:ముగ గాం:బడిలే నియు యంధ్రము వచ్చినకారణమున ఇప్పుడును ఒక స్థి:ము నిజము భావించిరినియు. అందుచే నవ్వకరిహర వివాహి: దనియు రాజ: కొట్టిచేసిరి.

నాల్గవ బ్రాహ్మణేతరసభ

గోడ కలికించిన ఖద్దరు ప్రకటన పుత్రమును

పోలీసువారు చింపివేయుట

నేను (6 వ తేదీ) దయమున 8 గంటలకు రాజమండ్రిలో పోలీసు సర్కిలు యునస్పెక్టరు ఖద్దరు. కలుయినస్పెక్టరు ఖను నలుగురు కనిపేయింజును తేర్చెనులో నొక కనిపేయింజు మార్కెటువద్దకు వచ్చిరి. గోడకలికించబడిన గాంధీచిత్రముల యను ఉద్దమ ప్రకటనపుత్రమును సర్కిలు యునస్పెక్టరు అజ్ఞాన సారమువారు చింపిచేసిరి. (తంతివార్త)

ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనము.

యజ్ఞవల్క్యాయమాంశులయొక్కయు, జడ్డలయొక్కయు శ్రాతశ్శి:ము శీతములు, సింఘము, అల్లె:శి:ములు, ప్రయాణపు ఖద్దులు మొదలగువానిని గూర్చినవివరములు: ప్రకటించబడినవి.

నయ్యకవర్తకసంఘసమావేశము

అందు చర్చింపబడువిషయసూచిక

అఖిలభారతసంయుక్త కర్తకసంఘ సమావేశమున చర్చింపబడువిషయసూచిక ప్రకటించబడినది కాననకలందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలయునని, అర్థికవిషయమునుగూర్చి తగినమార్పులు చేయబడవలయుననియు, తో:క:పైని పినునిషేధించవలయును ఇంకనుపిట్టి విషయముల నేకములు సమావేశమునచర్చింపబడును. బెంగాలు జొంబాటుకర్తకసంఘములవారు విరోధియు లభికముగనుండు రాష్ట్రములందు (బిటనువారి) ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము: దలయునని వాదించెను. బ్రిటిషు:పతుత్వమువారికిని భారత ప్రభుత్వమువారికిని జరిగినయొడంబడికల ననుసరించి (ప్రైయిట్) పెట్టిమెంటు, స్వ:శే:సంస్థానములతో నొడంబడికలుబడిరిండు కొని రాబడివన్ను రెండుపలములందు విధింపబడకుండ జేయన: యునని జొంబాటు సంఘము వారుకోరెను. కరాచీ, బొంబాయిసంఘములవారు ప్రా:పుష్కాటి అన్ని రాష్ట్రములలో సామాన్యముగానుండవలయునను తీర్మానము నుపసాదించెదట. అర్థిక సంఘమునందు అర్థికసంఘాత్తుల నివేదిక ననుసరించియే ప్రభుత్వమువారు. నీర్దులవిషయ మాలోచించవలయుననియు, రాజ్యాంగ విషయముల తో:క:ము కల్గించుకొనక కమ్ముల విధించవలయుననియు, బెంగాలుసంఘము వారుపాడింతురు. మోటారు బు:డ్డపై పన్ను:టి:వేయవలసినదని పంబాలుసంఘమువారున్ను:ప్రపంచమునందలి అర్థికపరిస్థితులు అనుకూలదక: సంతురతను, సురక్షన మారక పుధర మార్పు:నొడవనియు, అనవసర మైజ్టియు, అవిశ్వాసవాదకములగునట్టియు విచారణసంఘముల నేర్పజచినవయో జనములేదనియు కరాచీసంఘమువారును, రైల్వే:మె:వారిపాలనమున నుండవలయుననియు, (బిటనువారు) భారతదేశమునకును విమానముల రాకపోకలకు తగు సేర్పాటు చేయవలయుననియు బెంగాలుసంఘము వారుపాడింతురు.

నెల్లూరు రాజకీయ వైదీలనిధి

ద రి మి లా వ నూ ఖ్లు

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్ త 30-0, చెరుకుమూడి ముప్పకామయ్య గారు 30-0, ముప్పరామిరెడ్డి గారు 50-0, చివులకుల వెంకటేశ్వర్లు గారు 20-0, విశ్వేశ్వరంగారు 10-0, రెణలాల ముప్పరావు గారు 10-0, జగన్నాథంగారు 10-0, మండి వీరభద్రరావు గారు 10-0, మొవలి లక్ష్మీనధుడు గారు 20-0, వరదరావు గారు 20-0, ఒక అభిమాని:గారు 10-0, యస్. ముప్పరామయ్య గారు 10-0 పార్లకట్టు ముప్పరావుయ్య: గారు 10-0, చతుర్వేదుల రామచంద్రయ్య గారు 80-0, మొత్తము గారు 800-0, క. శ్రీరాములు గారు 10-0 కొట పిచ్చయ్య గారు 20-0, మంతువనూలు రు 80-0 అంతా మొత్తము 1190-0 రూపాయలు చేరెనని సంఘసభ్యుల లో నొడంబడి కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్ మాకు (వాసిరి).

ది సైకల్ రీసెర్చి సొసైటీ

పరలోకవిద్య

వి. డి. ఋషి-బి. వ. ఎల్. ఎల్. బి. గాయి

డిశంబరు 29 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్లో వాల్మీకిశిల్ప: ప్రకటించబడిన వైశిష్టికగల వ్యాసమునుగూర్చి పలువురు మాకు (వాయుమన్ను) గాన ఋషి:గారి విలాసము నిచట వివరించితిమి. “వి. డి. ఋషి:గారు బి. వ. ఎల్. ఎల్. బి. జడ్జి అడ్వకేటు, ఇండోరుపోర్టు, ఇండోరుస్టేటు, సెంట్రలు యిండియా” అని (వాసిన వారి) లేఖలు చేరగలవు.

ప్రకటన

మీకు ఏకమత కావలసియున్నను దయచేసి మాకు (వాల్మీకి) శిల్పము. మీకుగాను తేరముచేసి, మేలై పనువులను వ్యా:యమైన ధరకు తీసి పంపెదము. బదులు వాసిన ధరలు తెలుస: జనును.

B. S. Vasu & Co.,
Comm. Agents
Post Box 1271, Madras, E

నవపరిశోధనముల

సభ

తటాలున ముగియుట

బ్రిటిషు రాయబారులు నేడు వెడలుచున్నారు

తరతరముందు చర్యను దీనుకొనునటుల లేదు

(బ్రిటిషు ప్రెంచి సంబంధములు)

తటాలున సభ ముగియుట

శీష్యులు:—అర్ధరాత్రి జనవరి 4, నేడు తొలి గంటలకు తటాలున సభ ముగిసెను. ఒండొరుల యభిప్రాయములను అంగీకరించి సభ్యుల నేర్పరచుటకు అసాధ్యమాయెను.

సభనుండి వీడి పోవుటకు పూర్వము ప్రెంచి ప్రజల పట్ల బోసర్లగారు మైత్రిని జూపిరి. పోయింకేరుగారుగూడ గ్రేటు బ్రిటను యెడల ఆదేశావమును గనబలించెను. శత్రు పట్టుకలను పొట్టించునుండి బ్రిటిషు రాయబారులు వెడలి పోయెదరు. ఇంత కంటే వివరములు లభించిన అర్ధరాత్రిమున పంపబడు వాయు వార్తలతో జేర్చి తెలియ జేయుదును.

సభ ముగియుటకు లోపుగ రెండుమాత్రము

సమావేశమగుట

సభ ముగియుటకు పూర్వము రెండు వర్తమానములు సమావేశమైరి. ప్రథమమున ఇటలీవారు తమ సూచనలను తెలియజేసిరి. వీటిని పరిశీలించుటకు సభ ఆపుజేయుటకైన. ప్రెంచివారు బ్రిటిషు విధానమును ఆక్షేపించుచు జేసిన వివరములను ఖండించుచు పోయెదరుమని బోసర్లగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. బ్రిటిషువారి విధానము వెళ్ళియుండును సందేహ విరోధముగ నున్నదనుచున్నారు. బ్రిటను జేసిన ప్రతిపాదనకు అందులో ఆసందిలో తగిన ఏర్పాట్లులు కట్టుదిట్టముగ జేయబడినవని తలంచుచున్నారు. సందేహమునకును ప్రెంచివిధానమునకు విశ్వసనముగ భేదమున్నదనుచున్నారు. జర్మనీలో జేయవలయున్న వ్యయమును నివారించుటకు అధియముల సంఘము వారి కధికార మియుటకైన.

జర్మను వస్తులను పోషించు వలెనను ఉత్తమ గూడ అందుగలదు. అట్టివస్తులను నిధించిన, నిధితో తీసుకొనవలసి వచ్చుచున్నది చర్యను తీసుకొనుటకు ఆటంకము కలుగవచ్చును. అయినను అనుకోన్న సందేహములను మించి పోవుటకు ఏర్పడును.

మరికొంత చర్య

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—నేటి మధ్యాహ్నము మిత్రమంజరి సభ మాడు గంటలకు మరల సమావేశమయ్యెను.

ఇటలీయులదృక్పథమును తెలియజేసిరి. బ్రిటిషు విధానమును విమర్శించుచు ప్రెంచివారు జేసిన ఆక్షేపణకు బోసర్లగారు మరల ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. ప్రస్తుతపద్ధతులమీద ఎంత చర్చించి తరువాతముతేదీని పోయింకేరుగారిని. జర్మనులకు గడువిచ్చుట ప్రెంచివారి కిష్టములేపోలేదు. కాని హామీయివ్వడ కలెనని. గడువిచ్చిన కాలములోపుగ హామీగోస అనుకొన్న ఉద్దేశమునకు భంగము కలుగునని బోసర్లగారునరి.

బ్రిటిషువారు వివరములతో తెలియజేసిన సంగతులను పరిశీలించుటకు సభ సాయంత్రము 4-20గంటలకు ఆపుజేయుటకైన. 5గంటలకు మరలసభ గూడెను. నేడు ఇంతవరకు చర్చి యడుగు నుట్టాడలేదు. సభ వెడిపోవక తప్పదని భావించుచున్నారు.

శత్రు లండనుకు బ్రిటిషు రాయబారులు తిరిగిపోయెదరు. బోసర్లగారి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను గొంపోవుచున్న విమానము క్రిందకు బలవంతముగ దిగబడెను. కాని అపాయ మెక్కరికిని తగిలలేదు. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము నిన్నటి లోనాన ప్రెంచి వివరములకు బోసర్లగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమై యున్నది. ఇది లండనుకు దూరప్రదేశములకు మూలముగ తెలియజేయబడినది. బెర్లినునకు, ప్రెంచి, ఇటలీ ప్రతినిధులు శత్రువును మాట్లాడెదరు. వీని అంగీకరము తెలియజేయ తమవేళ అనుకొనుట.

ప్రెంచివారిపొమ్మును హరించుట

లండన్, జనవరి 4:— 4,00,00,000 పౌనుల అంకారము ప్రెంచివారికి, 15,00,00,000 ఇటలీవారికి యుద్ధకాలమున ఇంగ్లాండు వ్యాంకులో ఉంచబడెను. మిత్రమంతరి సిమిత్తము యుద్ధకాలములకు కొనుట సామ్యము యునైటెడ్ క్విట్టెనుకు బంపబడెనని విన్నవెంటనే ప్రెంచివారికి నేడు చాల లోపము వచ్చినది. ప్రెంచిపరవశిని గానాడెడి గొప్ప మొత్తము పోవుటచే చాలవస్తువులు గల్గెనని ప్రెంచివారికి వ్యాఖ్య లోన వచ్చుచున్నది. 15,00,00,000 అంకారమును అవ్యాప్యగ ఇచ్చి సందేహల బాగాడు హామీగ ఉంచబడెను. ఇది యుద్ధమైన మామోదదకు తిరిగి ఇచ్చి జేయవలసియుండెను. అని ప్రెంచివారి కాము తెలియజేసిరి. వీనితోపాటు అవ్యాప్యగూడ తిరిగిఇచ్చి జేయవలసి యుండెను.

ప్రెంచివారి అంకారమునకు బ్రిటిషువారు కడ్డీ నిచ్చిరి. వీనిలను ఆంకారమును యేక కక్షముల నుంచుటకు అయ్యగ తమకు తోచినటులు వినియోగించుకొనుటకు పూర్వతర్యము కలదని బ్రిటిషువారు తలంచెరి. బ్రిటనుకు ప్రెంచి, ఇటలీవారి యుద్ధలసిన యుద్ధముమీద కడ్డీ నియతము. బ్రిటను చేసిన పని అంతయు వ్యాప్యమైనదే అధికారము అనుచున్నారు. యేకే లండనులో మరల వీహాజులచేయుటకు అంకారము కొన్న ప్రయోజనముండదని చాలవలె వ్యక్త కించుచున్నారు.

ప్రెంచి బ్రిటిషు స్నేహము

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—ప్రెంచివారి విధానము ననుసరించి యురార్త అర్థికరీతిలకు అనర్థముగ నుండుటచే అంగీకరించుటకు వీ అ లేదని బోసర్లగారు తెలియజేయుచు తమ మైత్రినూత్రము ఎంతమాత్రము భంగము లేదని.

బ్రిటిషువారి విధానము ప్రకారము ప్రెంచివారికి కాల విని జూరమొత్తము చాల తగ్గించబడినది. మైత్రిసంధికి విరోధముగ నున్నదనియు అందుచే వీని నవలంబించుటకు వీలు లేదని పోయింకేరుగారు తెలియజేసిరి. ఇందుములమున తమ పూర్వపుమైత్రి భంగము కానూతదని. వెడతదని.

జనవరి 4:—ప్రెంచివారిని బ్రిటిషువారిని సంబంధించి కూర్చి తెలిసెడి. శత్రువోసాన జనవరి 4, వ్యవహారములు సభకు సంబంధించవు.

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—ప్రెంచివారు జాత్యు అక్షేప జేయుచు అధియములను వదలకొనని బోసర్లగారు రంగీకరించిరి. కాని ప్రెంచివిధానము జర్మనీ మరల తలపెట్టుటకు వీలులేకున్నదని. ప్రెంచివారు మానించిన పరిశీలనసంఘమువారు ప్రభుత్వ వాక్యక నం త ను వా రే స్వీకరించెద రనియు అ య్యది ఆ పా య క ర మైన ద నియు అప్పుడు వర్తమాను ప్రాధాభారమైన యూరప్ యునైటెడ్ స్టేట్స్ వర్తకమును ప్రెంచివారు లోబడచుకొన్న జర్మను వర్తకము ప్రబలింది పోవుననియు యుద్ధము తీవ్రమువైతే లోపుగ వరకుల రూపకము వెడమొత్తములను నీయుమనుట రొక్కవగదను కొనుట వంటిదేయనియు బోసర్లగారు నడిచిరి.

ఇంతవరకు పరిస్థితులు నిరాశగ లేవు

లండన్, జనవరి 4:—సభ భగ్గుతుగునని పార్లమెంటులో భయంకరముగ వదంతులు వ్యాపించినను అంతనిరాశజేసిన వనరము లేదనుచున్నారు. తరిగియు ప్రమాదకరముగనే యున్నను వీదో అందరికిని అనుభవించుచు నేర్పరచుకొనవచ్చు నను లోనచున్నారు.

నేటిసభయందు రాజీవిధానమును, ఇటలీ ప్రతినిధులు ప్రవేశపెట్టెద రనుచున్నారు. స్థాపించెదరుకొన్న ఆర్థికసంఘమునకు జర్మనులకు అధ్యక్షులుగ నుండరాదని ప్రెంచివాదము వీని ననుసరించి ప్రెంచి ఆక్షేపణ వెదుక్కొనెనని బోసర్లగారు తమ ఇష్టమును తెలియజేసిరి. దైవకృపలను నిన్నటిసభ అంతయు తృప్తికరముగనే జరిగెను.

బ్రిటిషువిధానమును, డెయిలీమెయిలు' ఖండించుట

ఒక్క డెయిలీ మెయిలు మాత్రము ప్రెంచిత్వమును అతలంబించి వారినుకూలముగ పనిచేయుచున్నది. జర్మనులు మాటిమాటికి ఎగబెట్టుటచే వానినుండి బ్రిటిషు వాడు హామీ గోరకపోవుటచే ఆయుధి వాడులేనియొ సవరించెనే ప్రెంచి వారు తెలియజేసిన విధానము నరసముగ నున్నదని ఆవరణ సాధ్యమనియు వాకోనుచున్నది. మనకందరకు కొంతి కలుగ జేనదను బోసర్లగారు ప్రకటించిరి. కాని అంతవరములే జర్మను మోసములకు లోబడి మిత్రమందలికి గొప్పభయము కలుగ జేసిరి.

మిత్రమంతరిసభ్యులను వెడగొట్టుకొనదని స్థానిక ప్రతికలన్నియు కోరుచున్నది.

జర్మను ప్రభుత్వమువారు, ప్రజలు ప్రతికలు ఏకగ్రీవముగ ప్రెంచి విధానమును నిరాకరించుచున్నది. బ్రిటిషు విధానము నే అధికారముగ జోగీనకుట ఇష్టమునున్నది.

డెయిలీ మెయిలు వ్యాఖ్యానము

20 ఏడెడల నేడు బ్రిటను ఒంటికిగ్ర క్రవంచములో నిలబడినది. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములో క్రొత్త ప్రభుత్వము వారి మొదటి చర్యలను ప్రజలు ప్రసించలేదు. నవపరిశోధనలు విషయమై ప్రెంచి వారితో విడిపోవుటకు నమ్మకించెడి. లాసేనులో తగినవరకు రయ్య క్రవించుటకు పరిణమించును. జర్మనీనుండి సామ్యము కాబట్టుటకు వీలందదు. యూరప్ కుంతి మరల వెనకబడును సందేగాని, కాంతిగాని బ్రిటిషు విధానమున కనిపించదు.

కొంతవరకు నయము

లండన్, జనవరి 4:—రాత్రి 11/45 డెయిలీ మెయిలు పత్రికావలేఖి పార్లమెంటుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాము:—ఈసభవారు యుద్ధలతో కాలములుచున్నతము. వ్యాప్యముగనే ప్రవర్తించిరి. ఎవరిననులలోను కలకల మున్నటుల తోచదు. ఎవరివిధానము నరితయినదీ ప్రతిఫలములే వెళ్ళులవు. ఈ అని భవములనుబట్టి ప్రెంచి బ్రిటిషువారు మరల సహకారముగ పని చేయుట తప్పించవచ్చును. ప్రెంచివారు తమవిధానమును ప్రయత్నించుచుండు లాభకరము. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది గతి ఏమన:—ప్రెంచివాస్తవ నిరోధమువారుటకు జర్మనులకు అవకాశ మొసగుటకైన. ఈ యవకాశమును తప్పక జర్మనీ వినియోగించుకొని అల్లరులను జేయవలెను.

అమెరికనులు బ్రిటిషువారి విధానమునే అంగీకరించుచున్నారు.

ప్రెంచి బ్రిటిషువారికి ఒడంబడికదురనితో మరుమ్మరింకయ్య సంతసింపదెను. లాసేనులో తిక్కబాటు అయ్యకచ్చు ననుచున్నారు.

అమెరికను ప్రతికలన్నియు పార్లమెంట్ కు వెళ్ళదని అనుచున్నది. న్యూయార్కు ప్రెమ్ముప్రతిక బ్రిటిషువిధానము పొగడనుచున్నది. లాత్తుగ అర్థిక విషయములతో మాడియున్నది.

డాక్టరు ప్రఫులచంద్ర రేగారు

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము వారి ఆహ్వానము నేల తిరస్కరించిరి?

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానసభలో నువ్వనడిచుట కావిశ్వవిద్యాలయమువారు డాక్టరు రేగారిని కోరిగాని ఆ ఉప వ్యాసమును నూర్చి సర్ కాను మెయి వార్త గారు కొన్ని నియమముల నేర్పరచుచు ఆవిషయములనుగూర్చి మాత్రమేరేగా రువ్వనడింత వలెగాని యితర విషయములనుగూర్చి యుపవ్యసంప గూడదని రేగారికి వ్రాసిరి. లేదా అలేఖను చూడగా అట్టియెను మేర్పరచబడినట్లు రేగారికి తోచినదిగాన రేగారు నిరకరించిరి. అని కొన్ని ప్రతికలు వ్రాసినవి. ఈ విషయమున మెయివార్త గారు మిన్నకుండగూడెను. మెయివార్తగారు రేగారికి వ్రాసిన లేఖను రేగారు మరల మెయివార్తగారికి వ్రాసినలేఖను ప్రకటించి సంతోషనివారణము గాంపదనని పని మే ము మెయి వార్తగారికి నూదించుచున్నా వని లాహోరు ట్రిబ్యూను ప్రతిక వ్రాసినది.

శ్రీకేశవాది జమీందారు గారైన శ్రీయంత కందుకూరి కాలనూర్య ప్రసాదరావుగారు శ్రేణురంగంధములను సుపాదింతుటకు దక్షిణజేతమునందు సంచారము చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వారు మైసూరుసంస్థానమునందు సంచారము చేయుచున్నారు. మైసూరు సంస్థానమునందు శ్రేణురంగంధములకు సంబంధించిన గ్రంథములు వారికి లభించినవని తెలుపుటకు సంత సము గలుగుచున్నది వీరిసంచారములను శ్రేణురంగంధసంపాదనమునకు ప్రయోజనము లిలుగు నని నమ్ముచున్నాము.

చెన్నపురి దేశీయసమాజము:—పై సమాజపు సభ్యుల సాధారణ సమావేశము 7 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు జరుగును. సభకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములు సమావేశమునందు చర్చింపబడును.

కలకత్తా ట్రాంప్ సమ్మె

కలకత్తా ట్రాంప్ సమ్మెలో చూర్మయియులేదు. పనివాం ద్రరాయవారుతో కంక్షతో గర్భవతులగు పనిలోనుండి తోల గింపబడిన వారివిషయములకు మిగిలిన విషయములలో సర్కారు మధ్యవర్తిత్వము వహించు రనియు నిర్ణయం భవం చాయ తి చట్టము నకు అనుగుణము కట్టచు నీయు తెలిసిరి. పై విషయమునే స్థిరపరచుచు, పనిలో చేర్చుకొను వరకులు మొదలగు విషయములలో ప్రభుత్వమువారు బోక్యము కలుగజేసికొందు వనియు పనికాల్గు వరకులు రోరకుంటే తర్వాత పనిలో ప్రవేశించిపో సర్కారువారు కాల్గి తిరుచ్చుట ప్రయత్నించుననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెను.

అ మె రికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

పేరు పొందిన సేఫ్టి మంగల కత్తితో (3)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

జాగ్రత్తగా

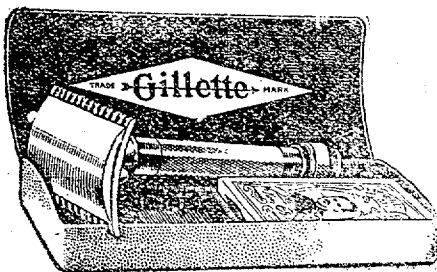
జై

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

కొత్తగా అభివృద్ధి జేయబ ర గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కి రూ. 21-8-0 అంతకు గా యుండును.

Gillette Safet Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి
సబ్బు తడవి, ఔరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఔరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చిర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లెడ్) అనేక
ఔరములకు ఉపయోగ పడును.

సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారికి విందు

సర్ పి. పి. రాయ్ గారు రధ్యక్షతనహించుట

ప్రజా రోగ్యమును గూర్చి
యజ్ఞానము లొసగబడుట

కలకత్తాలోని భారతీయ ప్రజాసేవ సంఘ కార్యదర్శి
యగు డి. జి. చాటర్జీ గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రెడ్ క్రాస్ సంఘ
ముల డైరెక్టర్ జనరల్ అగు సర్ క్లాడ్ హిల్ గారికి డిశంబరు
23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము విందుసేసిరి. సర్. పి. పి. రాయ్,
కాక్టరు చనీలాల్ బోస్, డాక్టరు సేతుగార్లు మొదలగువారు
విందును విచ్చేసిరి.

సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారు సభ్యులకు కాంతిసమహమున
రెడ్ క్రాస్ సంఘములు చేయవలసినదని గూర్చి యుపన్యసించు
చు రెడ్ క్రాస్ కు కృత్యము 1863 నుండి స్థాపనములో యుద్ధసమయ
మున సేర్పడి యుండుటచే నాడేకిచ్చిన మగు ఎట్టికలుక
సంఘచిహ్నముగా సంగీకరింపబడినదనియు సంఘమునకు మానవ
సేవకు ప్రభావముగాని మరేములతో సంబంధము లేదనియు,
కాంతిసమహమున (1) ఆరోగ్యమును గూర్చిన విజ్ఞానమును
వ్యాపింపజేసి, (2) శోగులను చికిత్స గావించి (3) జూనియర్
రెడ్ క్రాస్ సంఘముల శిర్షరూపి మానవసేవ చేయుటకు సుమారు
42 జాతీయ సంఘములు పూనుకొనెననియు, ఈపనియంత
యు ప్రభుత్వము చేయదగినదైనను ప్రపంచములో శిష్టభక్తి
మును నిండులకు చాలియుండని కారణ
మున స్వయంసేవక సంఘము రీతియందు నున్నంత
తక్కువతో కృషి నల్పదగుననియు ప్రభుత్వముతో సహకార
భావమున వర్తించు ఆరోగ్యభివృద్ధిసంఘ మొకటి తప్పక
యేర్పడువదగు ననియు పలికిరి. సభకు అధ్యక్షత వహించిన
సర్ పి. పి. రాయ్ గారు రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారు చేయదలచు
కొన్ని మానవసేవను ప్రశంసించి, తక్కినయమన నిరీహ్వర్యము
కృషి నల్పదగుననియు సంఘములను ముఖ్యముగ వంగజేశ సహాయ
సంఘమును ప్రశంసించి సంఘము లోని 250 వారి
టీటులును, చాటర్జీ గారి చేతేర్పరచబడిన
భారతీయ ప్రజాసేవ సంఘమును, సెంట్రాల్ ఆంధ్రప్రదేశ్
ప్రదేశ్ గుడు, వంగజేశ సంఘసేవక సంఘమును తదధ్యక్షులగు డా
క్టర్ మెత్రగారిని, కామకృష్ణ మిశ్ర మొదలగు సంఘములు
వంగజేశమున జరిగిన సదర్భమున గావించిన సేవ నుగ్గడించి
సర్ క్లాడ్ హిల్లుగారు సూచించినట్టి ఆరోగ్యభివృద్ధిసంఘమును
డాక్టరు చాటర్జీ గారు త్వరలో సేర్పాటు చేయవలగు ననియు
పలికిరి.

చనీలాల్ బోసుగారు సర్ క్లాడ్ హిల్లుగారికి వందనము
లర్పించుచు సర్. పి. పి. రాయ్ గారు రుపపాదించిన తీర్మానము నా
వాదించుచు రెడ్ క్రాస్ సంఘమును ప్రశంసించి వంగజేశ ప్ర
భుత్వమువారిచే శిర్షరూపిని ఆరోగ్యకాని నీటిపై, డ్రెయి
నేజీ మొదలగు విషయముల గావించుచున్న సేవను కలకత్తా
కార్యదేవన్ వారు తేజుపొందిన మంత్రసాక్షుల సాయము నభి
వేళుతుణమువిషయమున ప్రసము కానున్న స్త్రీలసంరక్షణము
విషయమునను చేయుచున్న సేవను మెచ్చిటి అనుభవరూపి
త్రిపుర్యయను, లాంతరు లెక్కలద్యారా కుశలేమము, ఆరో
గ్యము, సహకారోద్యమము, అర్థికాభివృద్ధి మొదలగు విష
యముల గావించుచున్న సేవను సభ్యులము నివారించుట కోర్చి
డి న సంఘము వారు చిత్తముగా కలకత్తాను
ట్టుపట్ల గ్రామాలలో మరేయజ్వరము నడచుట
కుపన్యాసములు బౌద్ధచికిత్స మొదలగు మార్గములను నల్ప
చున్న కృషిని, కలకత్తా డాక్టర్ మొదలగు పురముల సేవ
జేయుచున్న సంఘములను ప్రశంసించి ఆరోగ్యభివృద్ధి సంఘ
ము సేర్పరచువదగు సర్ క్లాడ్ హిల్లుగారి సూచన నంగీకరించి,
కలగా, పేగ్ 'మరేయ' మహాది మొదలగు వ్యాధులవలన
వంగజేశములో లక్షలకొలది జనలు మృతిచెందుటయు బ్రతికి
యున్నను యూజీనము బౌద్ధమతమునందులయు ఆరోగ్యము
సభ సంబంధించిన విజ్ఞానము లేకపోవుటచేతనే యనియు అట్టి
విజ్ఞానమున్నతో నీరోగముల కొంతవరకు ఆధగించుటకు వీలగు
ననియు చెప్పిరి. ఆంత్రసంఘమువారు సర్ క్లాడ్ హిల్లుగారి సూ
చనల నమలుజరుపుటకు మార్గముల సూచించుట నీర్వయించిరి.

కౌవలెను

ఏబది రైల్వేమణుగుల తెల్ల తెగడ పేరు ఎండి
నది (త్రిగపనికిరాదు) శాంపిలుతో సహా రేలు తెలియ
నచ్చవలెను.

Andhra Ayurvedic Pharmacy Ltd
19 Harris Road Madras.

లక్షా రైల్వే వివాదము

ఇంక కొన్ని వివరములు తెలిపి

అక్టోబరు 4 లక్షా రైల్వే వివాదమును గురించి కొన్ని వివరములు ఇయ్యబడినవి. హాజరునందు శాశ్వతముగా...

నర్సేంటు పత్రికాధిపతులపై కేసు

జడ్జిలలో అభిప్రాయభేదములు కలుగుట

కలకత్తా, జనవరి 4:— ప్రభుత్వము నుండి గాని నైనను రాష్ట్రమునందు...

రాజప్రతినిధి క్యాంపువార్తలు

కలకత్తా, జనవరి 4:— భారత ప్రధాన స్కాటు అను రాజప్రతినిధి గారి...

రాజప్రతినిధి గారు శ్రీ. డి. సి. చావ్లి గారికి దత్తవ మిచ్చిరి—

శ్రీరామకృష్ణ దేశిగారును, ఆర్థిక దంపతులును, కల నత్ హాల్సు గారును...

రాజప్రతినిధి దంపతులు విజ్ఞాపించు సురభివార్తలను తిలకింపజేయుచుండిరి.

డిప్టీ సర్జన్ ఆర్. పి. తిరింగు ప్రభు తిలకించుట

అక్టోబరు 4:— డిప్టీ సర్జన్ ఆర్. పి. తిరింగు ప్రభు కలకత్తా క్యాంపువార్తలను...

బ్రిటిషు ఆర్మీ స్కూలు

కూనూరు, జనవరి 4:— 50 మంది యువోద్యోగులను 47 మంది యు. ఆర్. సి. ఓ.లును...

తేజ్ బహదూర్ సప్రసాదగారు

అలహాబాద్, జనవరి 4:— తేజ్ బహదూర్ సప్రసాదగారు అలహాబాదునకు విచ్చేసిరి.

డా. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యం హిందూ దేశమునకు రాదు బాబాయి, జనవరి 4:— కొన్ని యువశాస్త్రముల నిపుణులు...

కలకత్తా ట్రాంస్ మెయిన్

కలకత్తా, జనవరి 4:— కలకత్తా ట్రాంస్ మెయిన్ యింకను అంత మొదలేదు.

మంచి తరుణము

అధికలాభము

రూ 6000 ల గొప్పలాటరీ

మొంటువారివలన నెం-232 అఫ్ 20 గా అధికారము పొందబడినది.

అక్టోబరు 4 లక్షా రైల్వే వివాదమును గురించి కొన్ని వివరములు ఇయ్యబడినవి. హాజరునందు శాశ్వతముగా...

కేసు శ్రీశైలయ్య తిలకల సౌకర్యార్థము చందానిమిత్తము మిగ్రానులవలెబడి వచ్చుటకు...

శ్రీశైలయ్య తిలకల సౌకర్యార్థము చందానిమిత్తము మిగ్రానులవలెబడి వచ్చుటకు...

చాగంటి వీరమల్లి కార్డున లింగం అయ్యవారు, తణుకు, కృష్ణా జిల్లా.

బు. లక్ష్మయ్యగారు, C/o పోస్టు బాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన భాస్కర రామాయణం రూ 4-0-0 ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును. నెం. 286, అప్పా బిల్ డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్ణయ కాలమునకు నగలు తయారచేసి యిచ్చుకట్టివారు లేరని సందేహముకలదు. మతము చొక్కపుమండి, సమరంబంగారము పూచీచెచ్చెదము.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని చాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0

ముద్రణమైనది. క్యాలికోబైండింగు బైండింగులోనున్నది
4 బాగములు! శత్రుక కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక!!

కర్త:— వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మహామహా పాఠ్యాంశము

వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)

చిత్రజటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోపన్న, కవిచౌడప్ప, కాసులపురుషోత్తమ, మారవికద్రకవి, కవిరామశంకరు
ఆశ్వానుకవి మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

క్రీ. శ. 1200 లగాయతు 1900 వఱకుగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరము
లున్నవి. ప్రతిశతకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్వికములును వచ్చి శైలిపద్యము
లుదాహరించుట. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగా జేసితిమి.

వెల 1-కి 5—0—0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆఫీసు

ఓపాలాపెట్ట 212 మదరాసు

AN UNIQUE OPPORTUNITY FOR REAL INVESTORS.

The Sharadha Theatre Limited, MYSORE.

(Registered under the Mysore Companies Regulations.)

With which is incorporated the Ratnavali Theatrical Company of Nataka Siromani
and Gifted Actor Mr. A. V. VARADACHARI of MYSORE.

CAPITAL. Rs. 2,00,000 divided into 8,000 shares of Rs. 25 each of which 3,035
shares of Rs. 75 125 have been subscribed and the rest are available.

Rs. 2 on application —Rs. 3 on Allotment and the balance in Calls of
Rs. 4 per share payable at intervals of not less than 2 months.

Registered Office, Old Post Office Road, Mysore.

A few shares are available for a short period only.

(The above Company are performing their dramas at Madras now)

For copies of prospectus, Agency terms and other particulars.

Apply to:—

Messrs P. K. Rau & Sons. Sole Agents for Madras Presidency
& Native States. (Chief Agents, the Mysore Govt. Security Life &
Marriage Assurance Company Ltd.) 289 Thambu Chetty St., Madras.

V. VENKATESAN,

Managing Agent, Office Branch,
266 Thambu Chetty Street

పవలు కంపెనీవారి ప్రత్యేక పౌషడములు

ఈ క్రింద చెబుబడిన ఔషధములు శరీరకాస్త్రమునకు, రోగ చికిత్సకు సంబంధించినవి మా వైద్యులచే
రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినవి.

మా ఔషధముల రసాయనము కాలలో మయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
ప్రభుత్వము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు పృథ్వికాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్ర
ప్రకారము, భూ తద్దముగుండ గూడ పరిశీలయబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలుది
రయ రగును. కావున యీ ఔషధములు పారిశుధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమున అనుమానింప చక్కరలేదు

డాక్టరు యాస్ ను సీరపు

సీరపు ఫెరి ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్విన్సెను యెట్ ప్రీక్సియా

ఈ సీరపు డాక్టరు యాస్ ను పద్ధతి ననుసరించి విరసఫాస్ఫేటులు, క్విన్సె, ప్రీక్సియా
యొన్నియుకేసి దివ్యముగ రాయరు జేయబడినది.

ఈ ఔషధము అతిఉష్ణప్రదేయముగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక జీవనాభాగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
మంతటను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్య ఔషధము.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-కి-0 మిడియ నైజా బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి క లు పు డ్డు

ఇది విరక, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటుల సీరపు

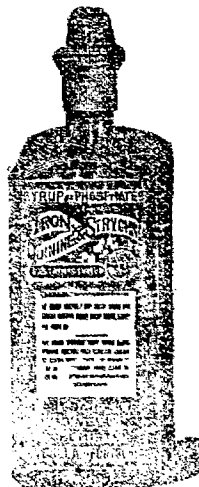
కుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిషు గారు
చెప్పిన పాల్ ప్రకారము రాయరు కాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచిచానుండును. మంచిక
వృద్ధి చేసి సరములకు పుష్టినిచ్చును.

వెద్దనైజా బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియం రు 1-0-0, చిన్ననైజా 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుడు.

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay.

అమృతమునకు

షర్ మహమ్మదుపురము మొదలగు సంస్థాన
ముల కథిపతి యగు మరణించిన పి. వి. జగ్గారావు
గారి సొత్తులు అనగా కమలములు, పచ్చలు,
కెంపులు మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన అపురూప
మైన నగలు, ఆణిముత్యములహారములు, అమూల్య
మైన కమలముల హారములు మొదలగునవి విశాఖ
పట్టము, డాబాగార్డన్సునందు 22-1-1923 తేది
నను, తరువాతి తేదీలందును బహిరంగవేలము వేసి
అమ్మబడును. కొనదలచినవారు 10-1-1923 తేది
డాబానను, తరువాతి తేదీలందును ఖుద్దన సదరు
గార్డన్సుకు వచ్చి పగటిపూట పరీక్షింపవచ్చును.
వివరముల బాపితా కావలసినవారు విశాఖపట్టము,
డాబాగార్డన్సులో నున్న షర్ మహమ్మదుపురము
మైనరు ప్రొప్రైటెక్సుగాణి గార్డియన్ గాణికి వ్రాసిన
బడయగలరు.

శ్రీ. పి. వి. భానోజిరావు,

గార్డియన్.

యినాం!

యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు బానుగారి

సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము
నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయకలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-a Harrison Road, Calcutta

ఆర్. ఎన్. నాదన్ & కో

సైదాపేట పోస్టు, మద్రాసు.

హోట, చిల్లరకర్తములు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన సా
మానులు స్థాపచేయబడియున్నవి. శ్రేష్ఠమైన యింగుక మొదటి
రకం-కామరసాచర-కల్తీలేని ఈక్విప్పిన్ క్లెయిము, మేలైన
అత్తరులు, గబ్బుచిల్లలు, రంగులు, హార్మి ఫుజు, అమృతాంజన
ము, పుస్తకములు, బడిబాబాజు అవసరమైన సకలవస్తువులు
మాకద్ద అతిసరసముగా దొరకును. బయటియూరి అడ్డములు
మిక్కిలి జాగ్రత్తగా పి. పి. మూల్యముగా పంపబడును.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. Santa (Pangal).

SANTI OIL.
Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discolouring, no
bad smell. Particulars free. Correspon-
dence confidential.
HEALTH HOME, D. Santa (Pangal).

మీరు ఇది చదువకుంటేరా!!

(353)

ఇనకమ్మలు, చట్టములు, చదరములు, విల్లచట్టములు
మేకులు, ఇనుపరేకులు, కర్రయిరేకులు, ఇనుపగొట్టములు, కర్ర
యిగొట్టములు, డోర్లారేకులు, సీసపుగొడ్డలు, రేకులు మొదలైన
ఉక్కు, ఇనుముసామానులన్ను, చేతిమార్కు, సెలిమిమార్కు
సీమెంటున్ను, విల్లుసామగ్రిలన్ను మాకద్ద నమ్మకముగాను,
సరసముగాను చిక్కుదున్న పృథ్వి తేలే పోటుకు పోవుట ఏల,
ఒకసారి కొని చూచి తారతమ్యము గనుగొనుడు!

ఆర్. ఆర్. ఎలిరాజులు & కంపెనీ,

Post Box 7
No. 1217

నెం 4 రు ఎర్రబాలు కెటిపిఫి!
బాల్టెన, మద్రాసు 15

